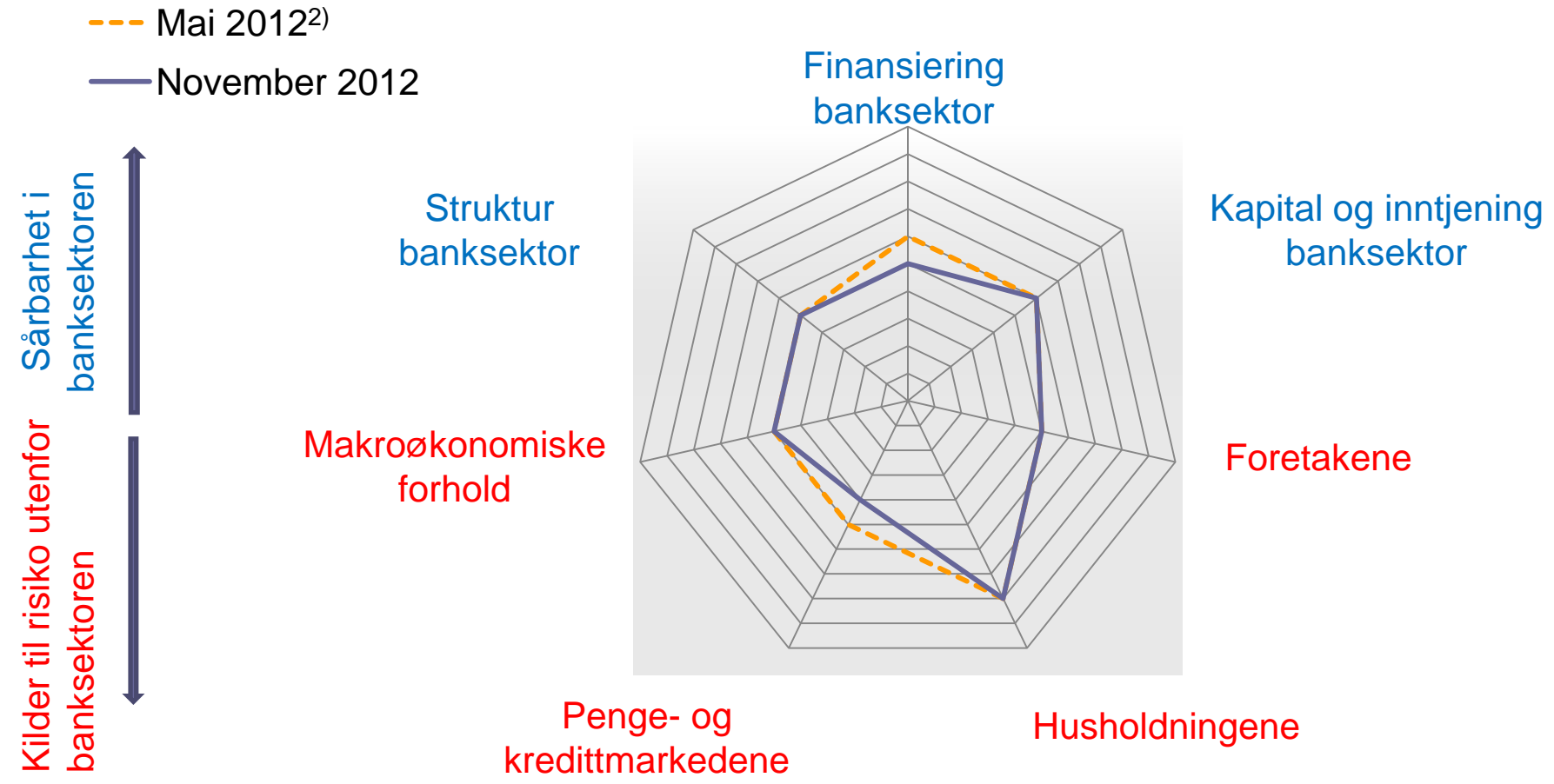

Finansiell stabilitet 2/12

Figurer

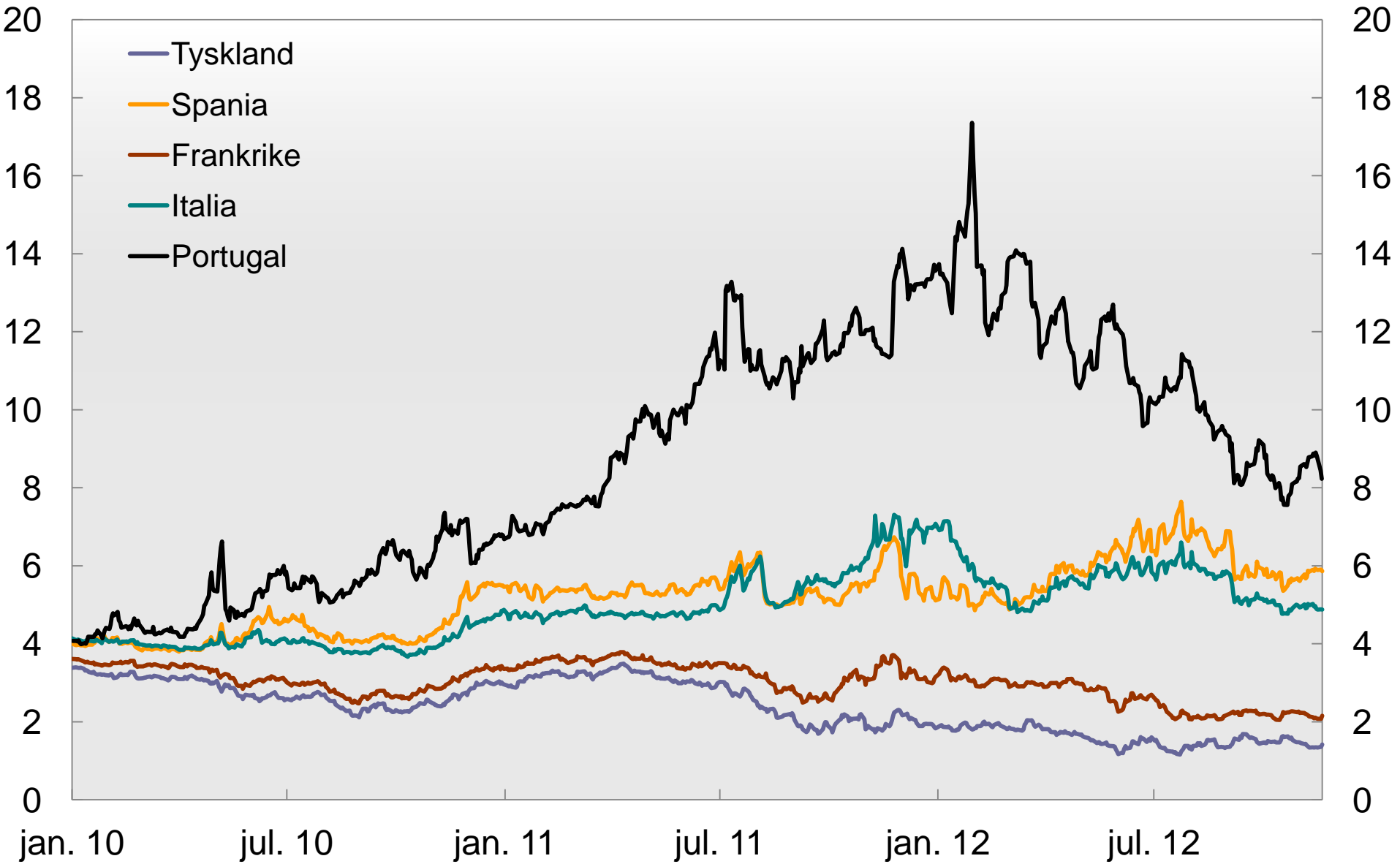
Figur 1.1 Sårbarheter i den norske banksektoren og kilder til risiko utenfor banksektoren¹⁾

1) En verdi på 0, dvs. origo, indikerer laveste grad av risiko eller sårbarhet. Tilsvarende indikerer en verdi på 10 høyeste grad av risiko eller sårbarhet.

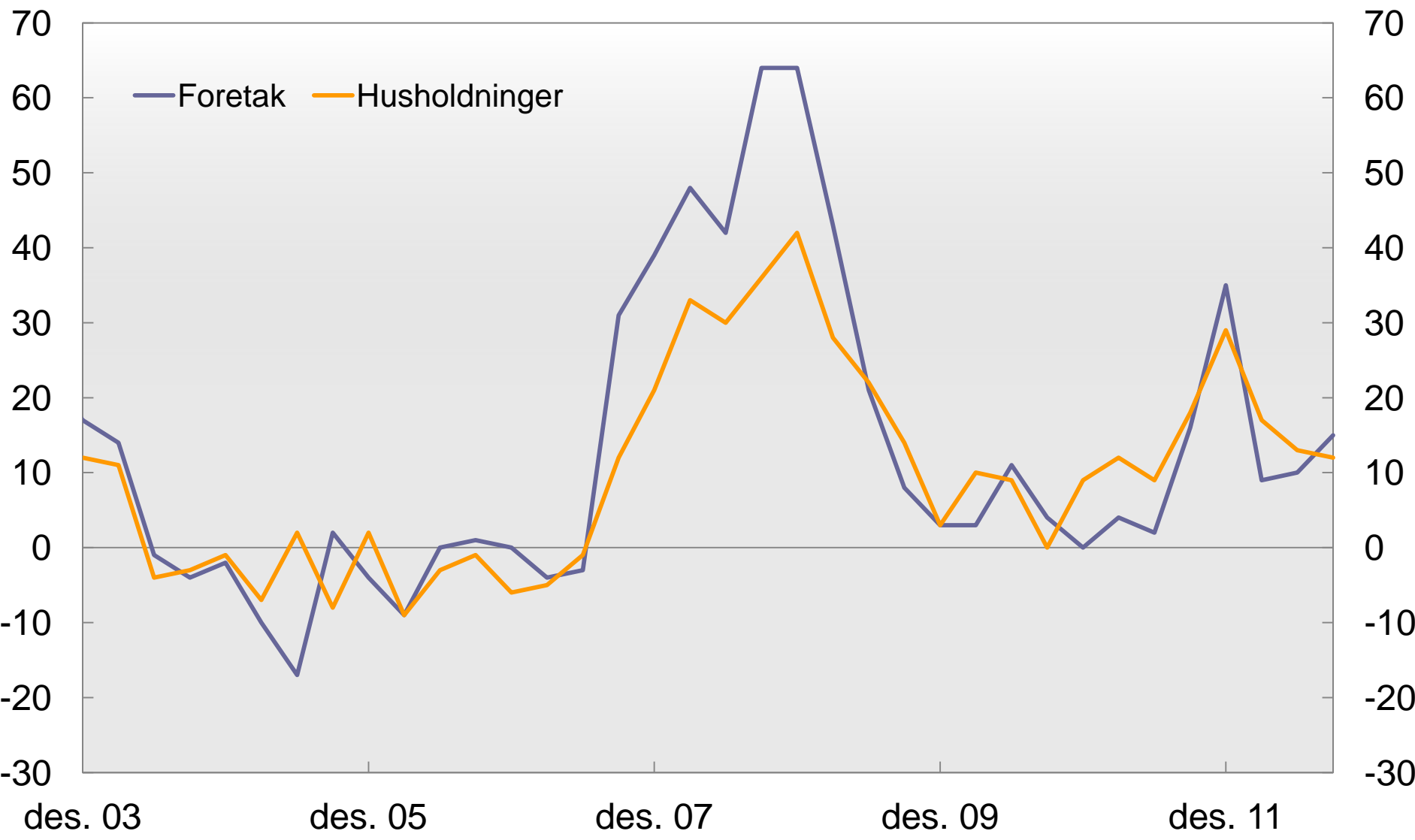
2) På grunn av en justering av metoden for å beregne sårbarheten knyttet til kapital og inntjening, er anslaget fra mai 2012 revidert.

Figur 1.2 Effektiv rente på 10 års statsobligasjoner i europeiske land. Prosent. Dagstall. Til 20. november 2012

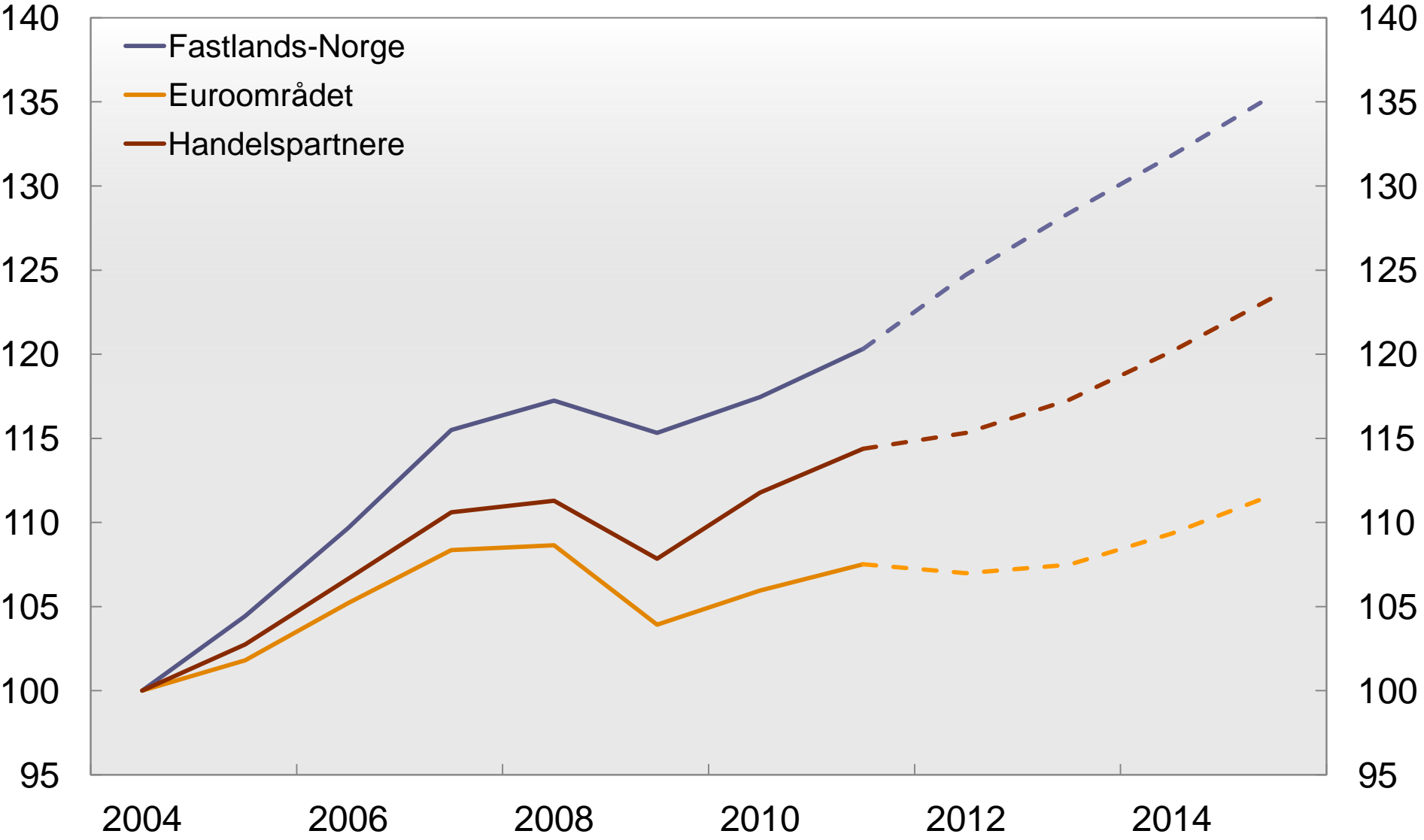
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.3 Utlånsundersøkelser i euroområdet. Prosentvis andel banker som har strammet til kredittpraksis, minus prosentvis andel banker som har lettet på kredittpraksis. Kvartalstall. Til 3. kv. 2012

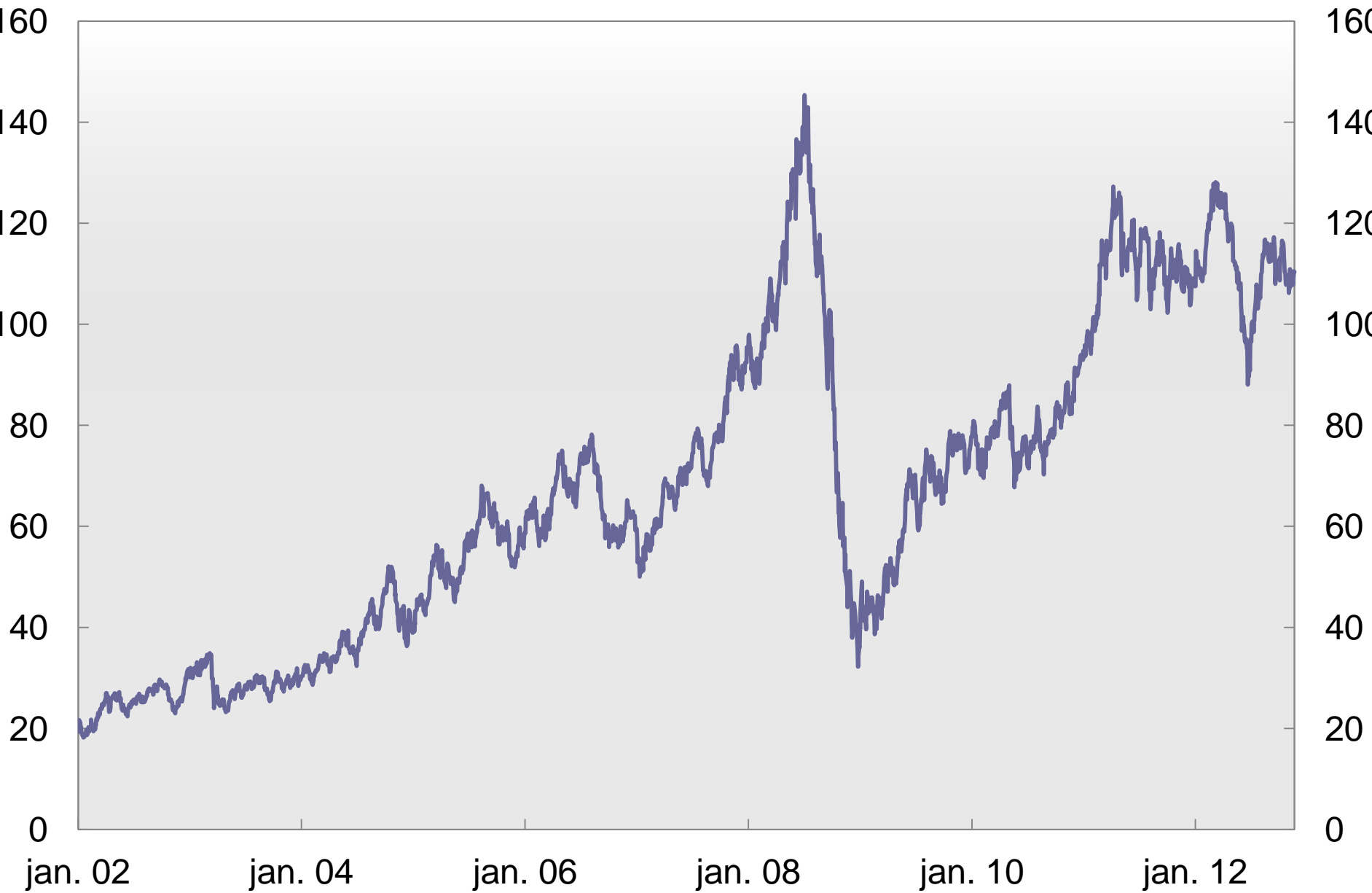
Kilde: Den europeiske sentralbanken

Figur 1.4 BNP for Fastlands-Norge, euroområdet og handelspartnere. Indeks (faste priser). 2004 = 100. Til 2015¹⁾

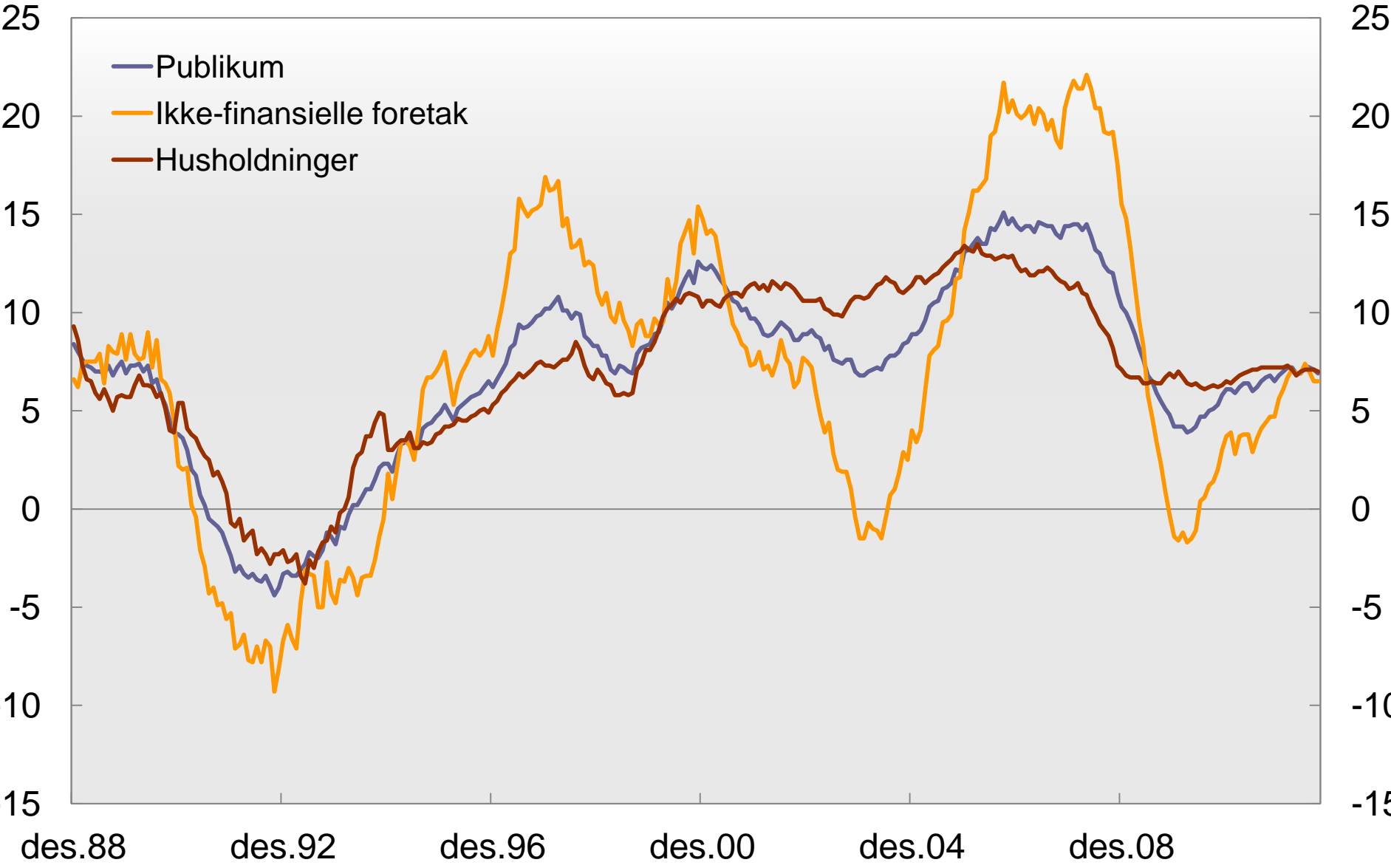
1) Anslag for 2012 – 2015.
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.5 Oljepris i USD. Dagstall. Til 20. november 2012

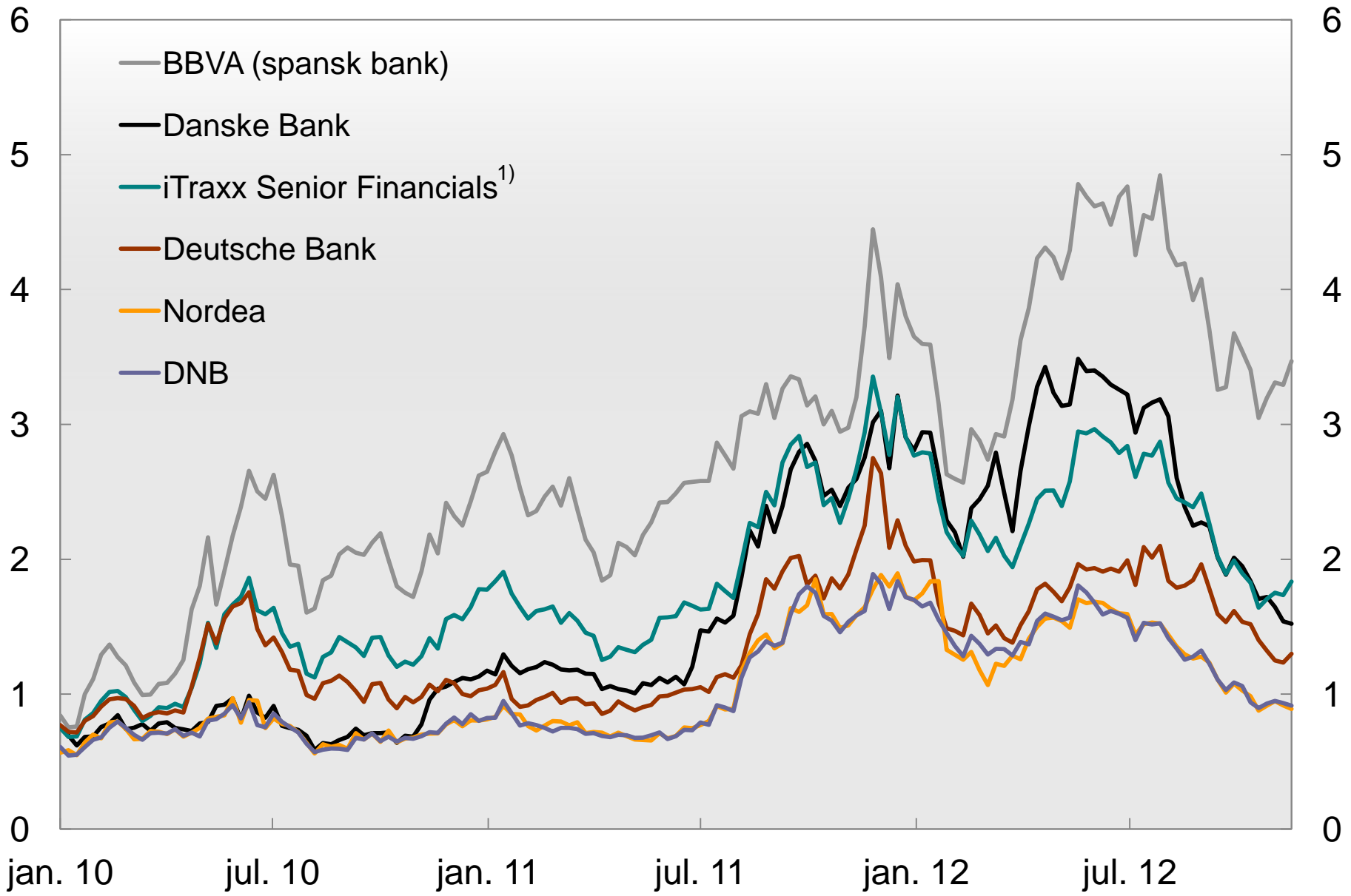
Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.6 Innenlandsk gjeld (K2). Tolvmånedersvekst. Prosent.
Til september 2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 1.7 CDS-priser 5-års seniorobligasjoner. Prosent. Til 16. november 2012

1) 25 store europeiske finansinstitusjoner.

Kilde: Bloomberg

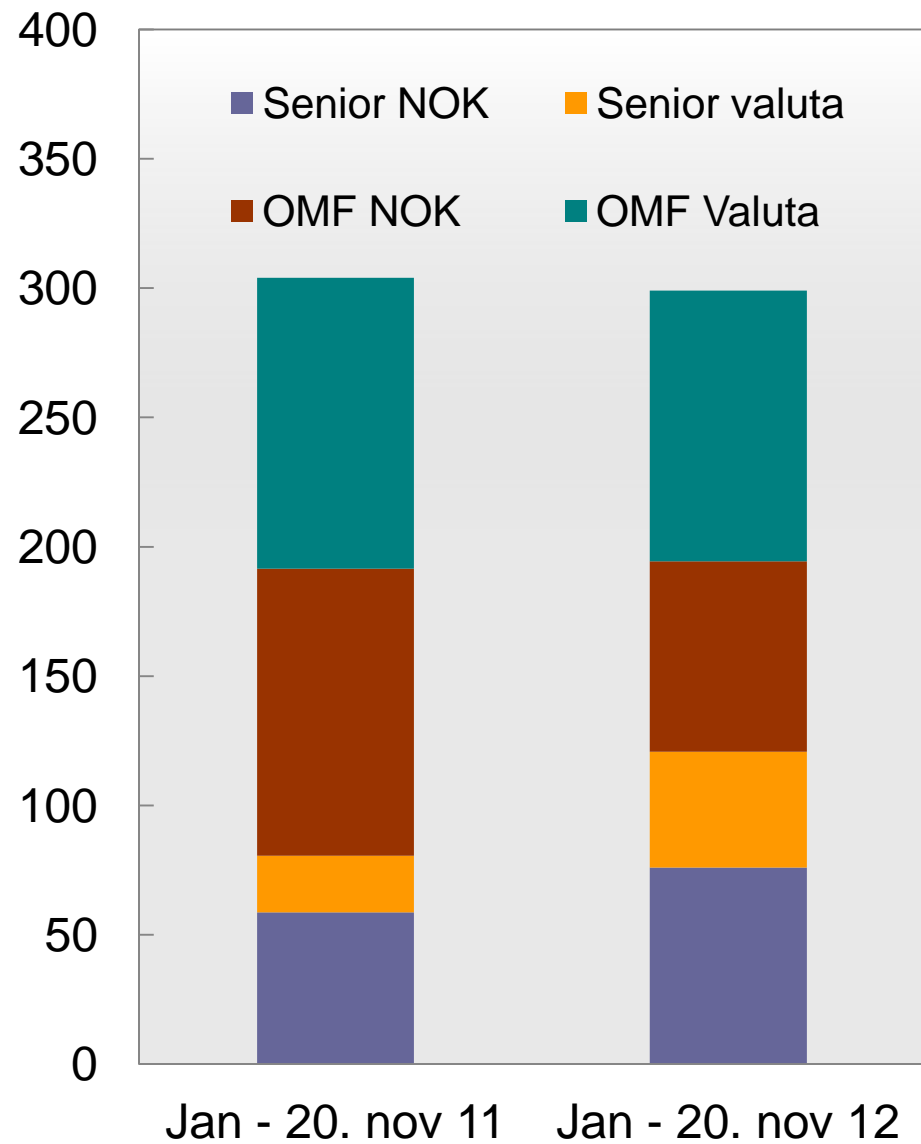
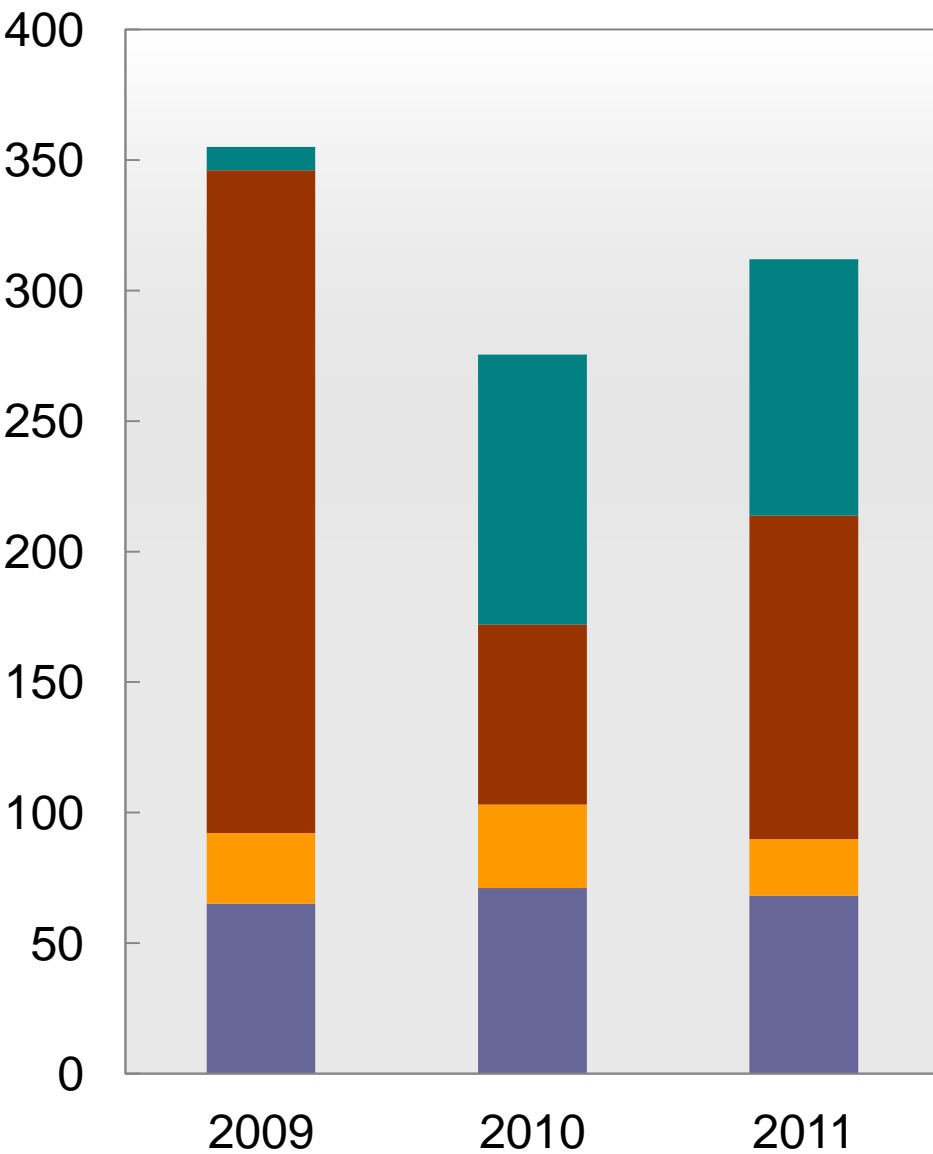
Figur 1.8 Bankenes kvalitative vurdering av tilgang og pris på markedsfinansiering.¹⁾ Månedssdata. Til oktober 2012

Tilgang finansiering	2008	2009	2010	2011	2012
Kort løpetid NOK					
Kort løpetid valuta					
Lang løpetid NOK					
Lang løpetid valuta					
Påslag finansiering	2008	2009	2010	2011	2012
Kort løpetid NOK					
Kort løpetid valuta					
Lang løpetid NOK					
Lang løpetid valuta					

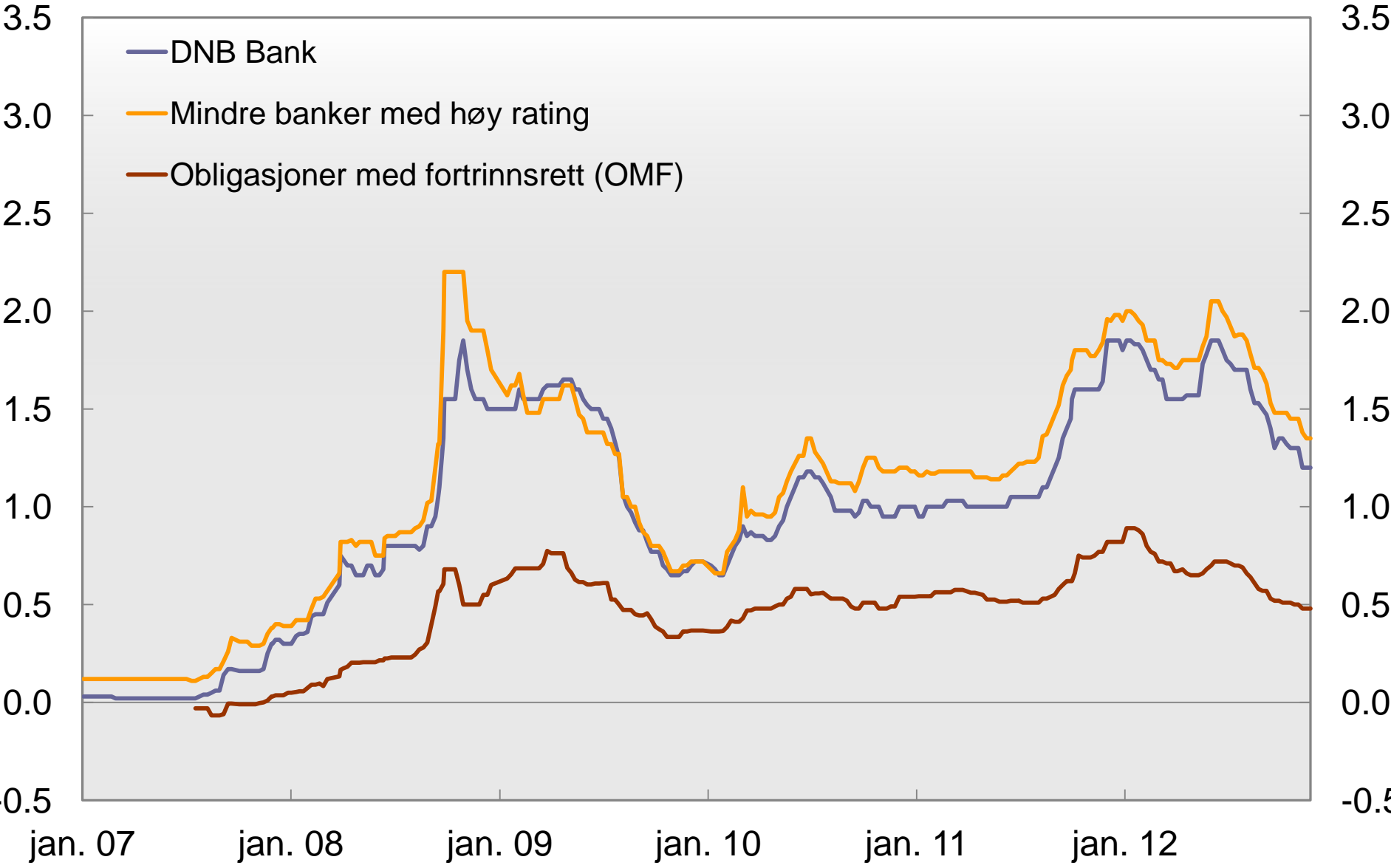
1) Gjennomsnitt av bankene som rapporterer til Norges Banks likviditetsundersøkelse. For kortsiktig finansiering i valuta er bare banker som er aktive i disse markedene medregnet. Rød; dårligere tilgang og høyere påslag, grå; uendret, grønn; bedre tilgang og lavere påslag.

Kilde: Norges Bank

Figur 1.9 Utstedelser av bankobligasjoner og OMF. Milliarder NOK.
Til 20. november 2012

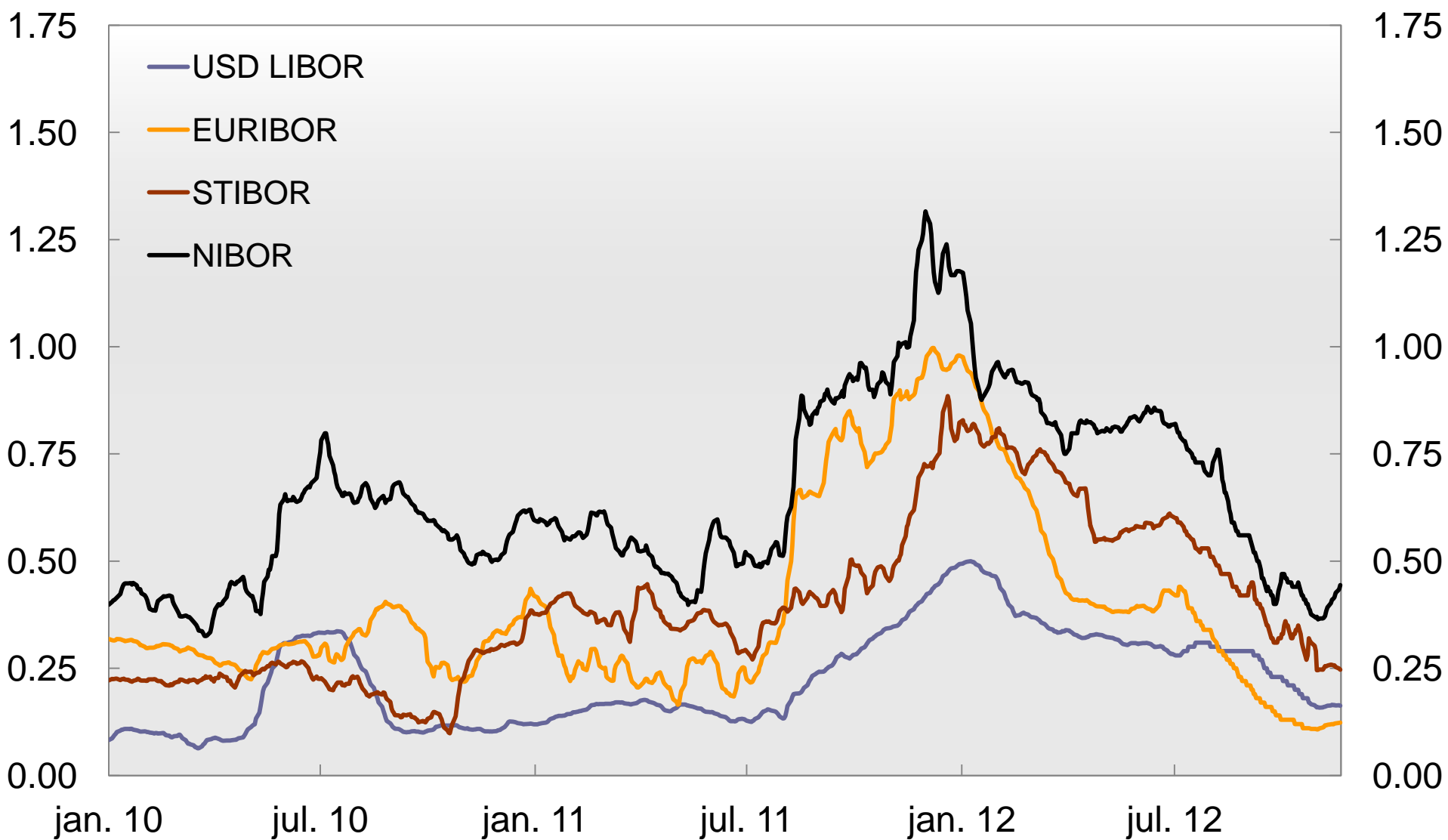

Figur 1.10 Anslåtte risikopåslag for 5-årige norske obligasjoner. Differanse mot swaprenter. Prosentenheter. Til 20. november 2012

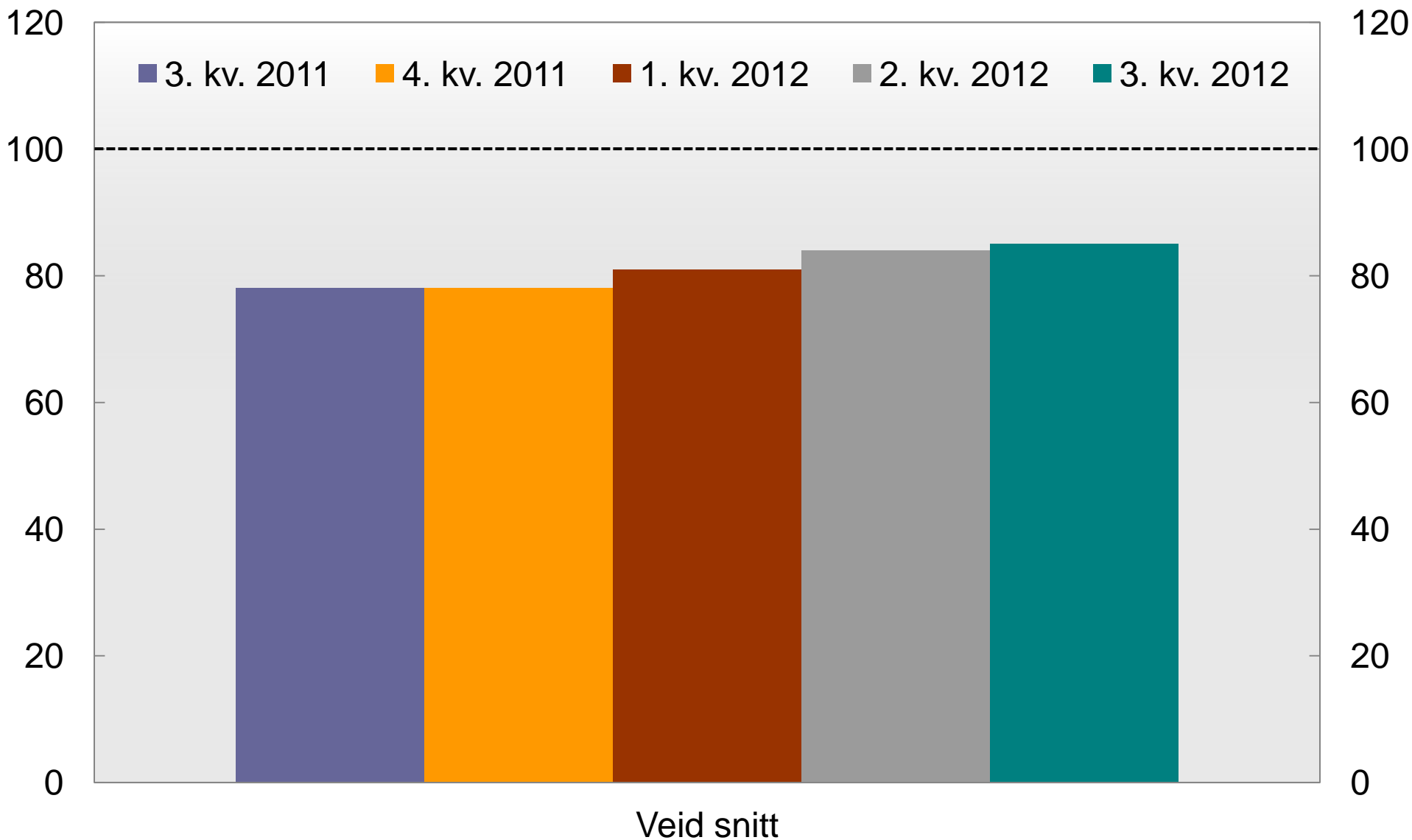
Kilde: DNB Markets

Figur 1.11 Differanse mellom tremåneders pengemarkedsrente og forventet styringsrente. Prosentenheter. 5-dagers glidende gjennomsnitt. Til 20. november 2012

Kilder: Bloomberg, Thomson Reuters og Norges Bank

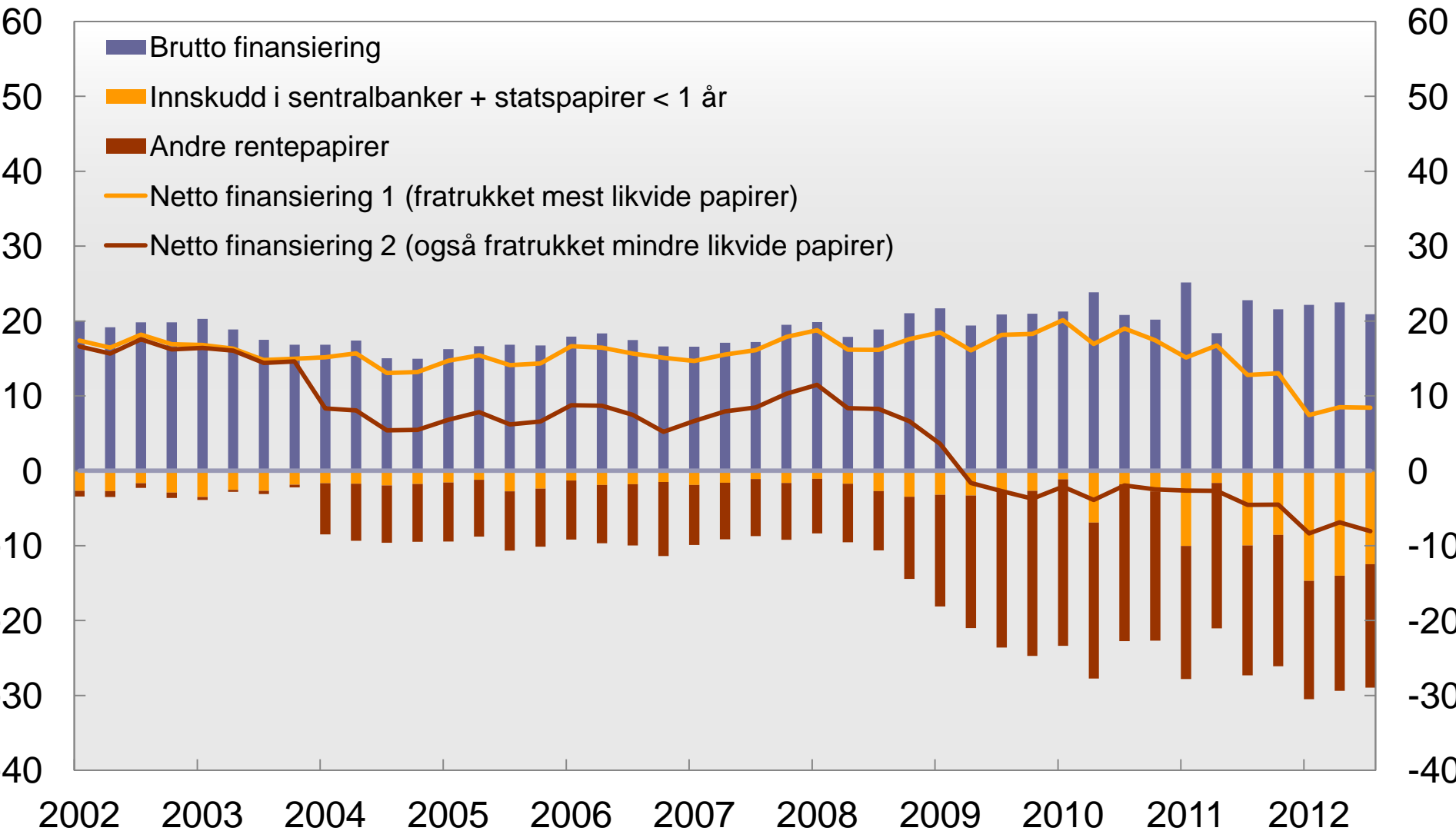
Figur 1.12 Bankenes¹⁾ stabile finansiering i prosent av krav til stabil finansiering (NSFR). Konserntall. Per utgangen av kvartalet

1) Utvalget består av 17 banker i Norge, i hovedsak de største.

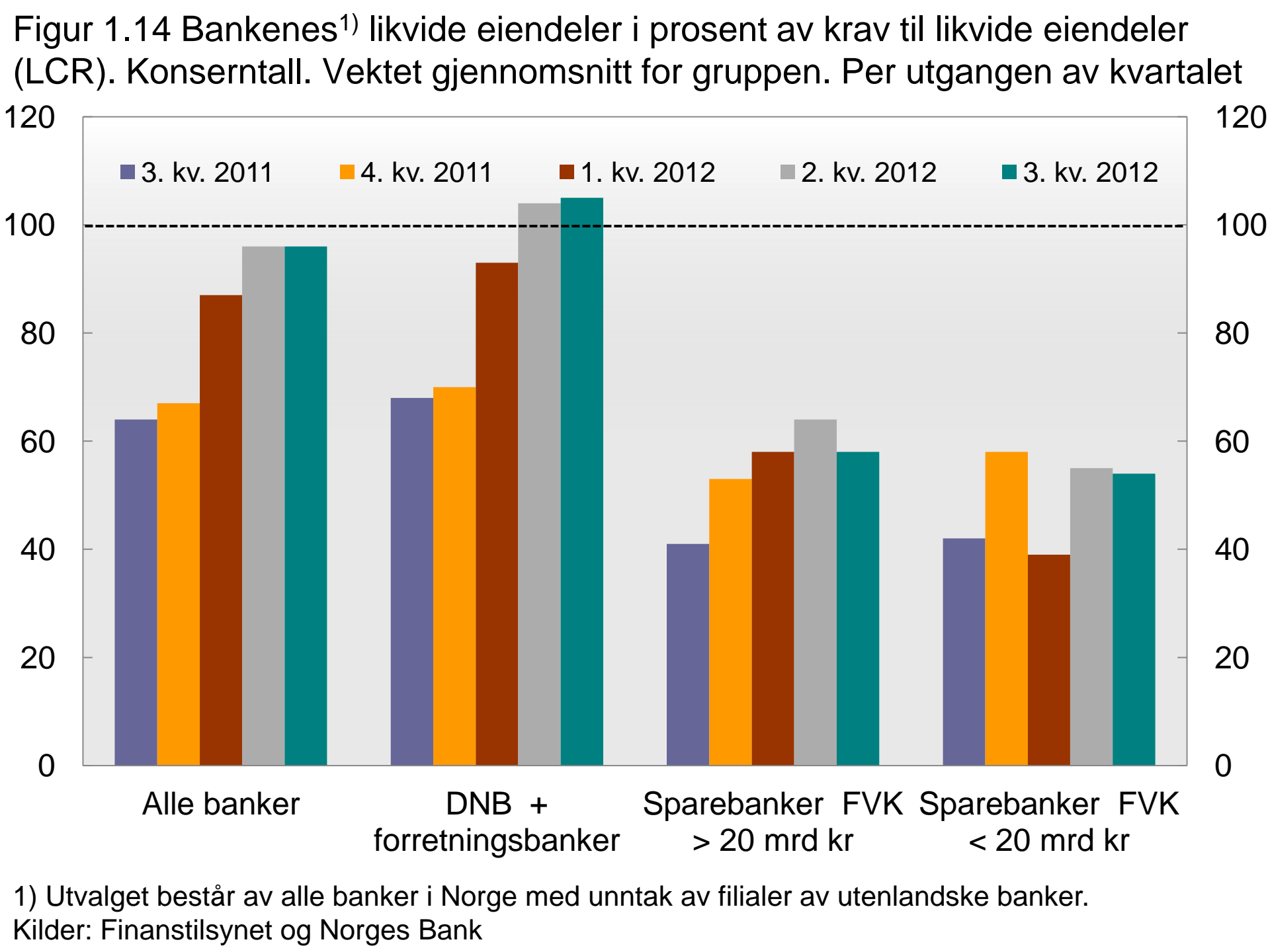
Kilder: Finanstilsynet og Norges Bank

Figur 1.13 Norskeide bankers netto¹⁾ kortsiktige markedsfinansiering i prosent av forvaltningskapitalen. Prosent. Kvartalstall. Til 3. kv. 2012

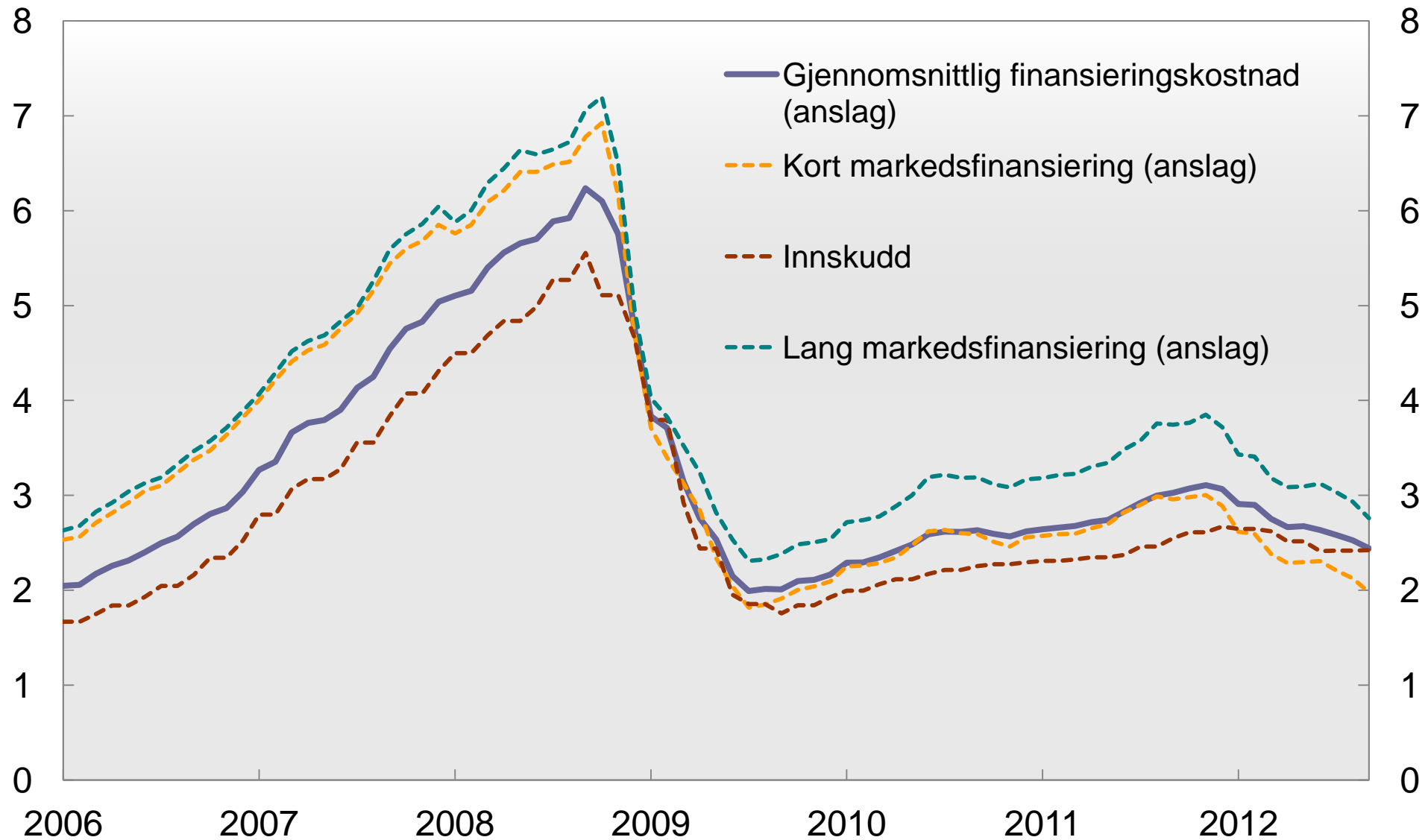

1) I netto 1 er innskudd i sentralbanker og statspapirer som forfaller innen ett år, trukket fra. I netto 2 er også andre rentepapirer trukket fra.

Kilde: Norges Bank

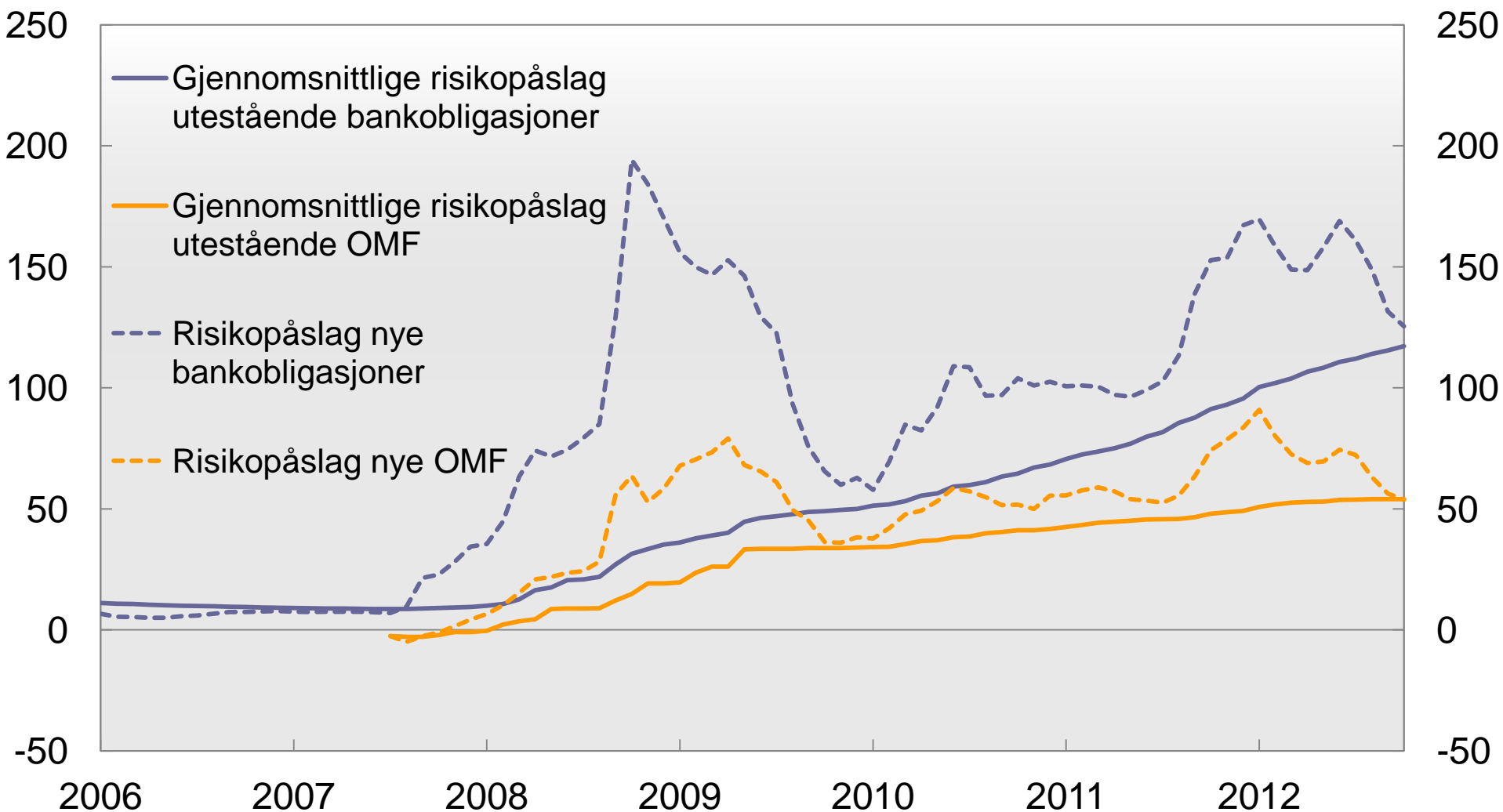

Figur 1.15 Finansieringskostnader for norske bankkonsern¹⁾. Prosent.
Månedstall. Til september 2012

1) OMF-kredittforetak og norske banker uten utenlandske filialer og datterbanker i Norge.
Kilder: Bloomberg, Stamdata, DNB Markets og Norges Bank

Figur 1.16 Anslag gjennomsnittlige risikopåslag¹⁾ på ny og utestående obligasjonsgjeld for norske bankkonsern²⁾. Basispunkter. Månedsgjennomsnitt. Til oktober 2012

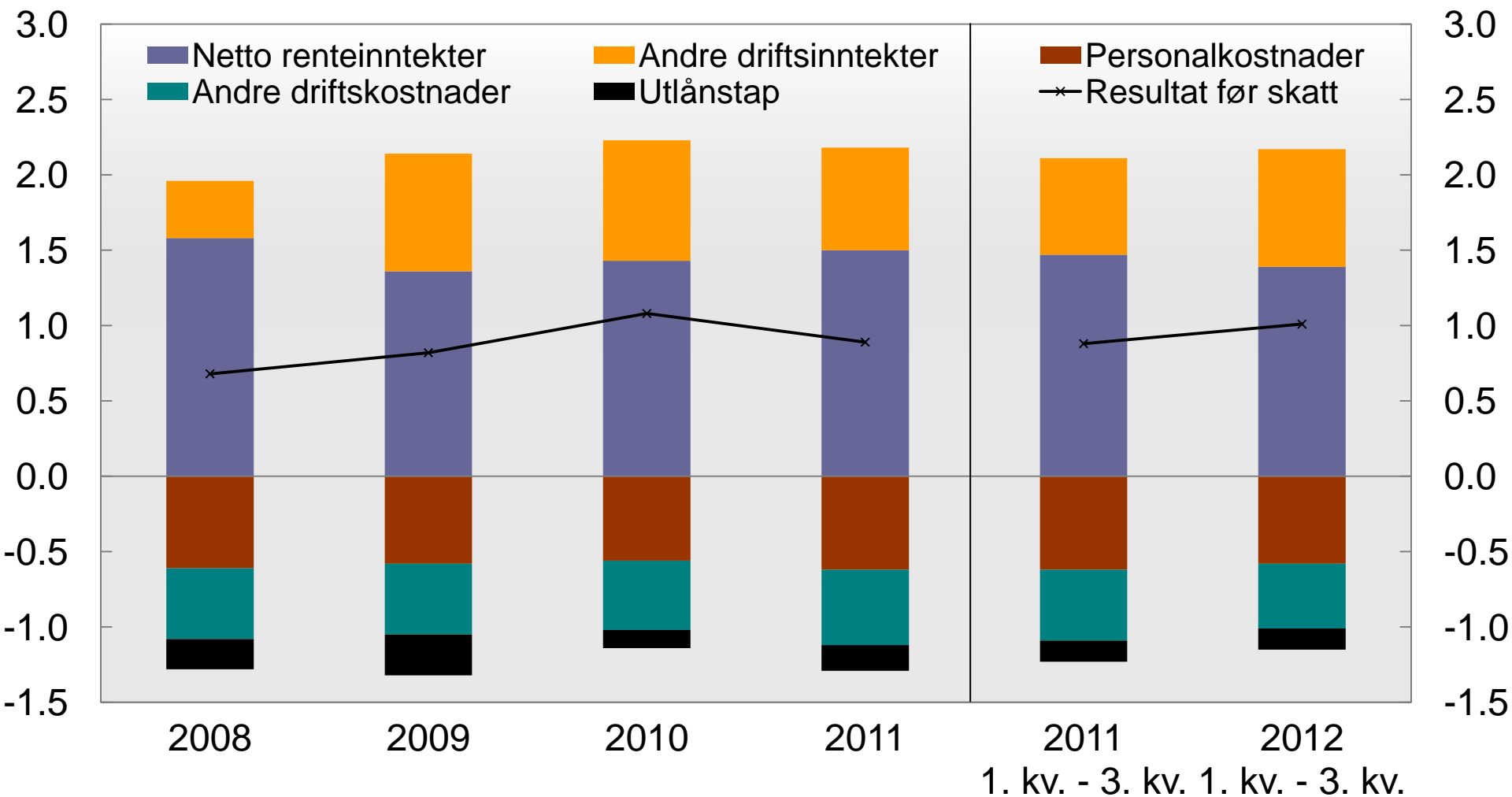

1) Differanse mot swaprenter.

2) OMF-kredittforetak og norske banker uten utenlandske filialer og datterbanker i Norge.

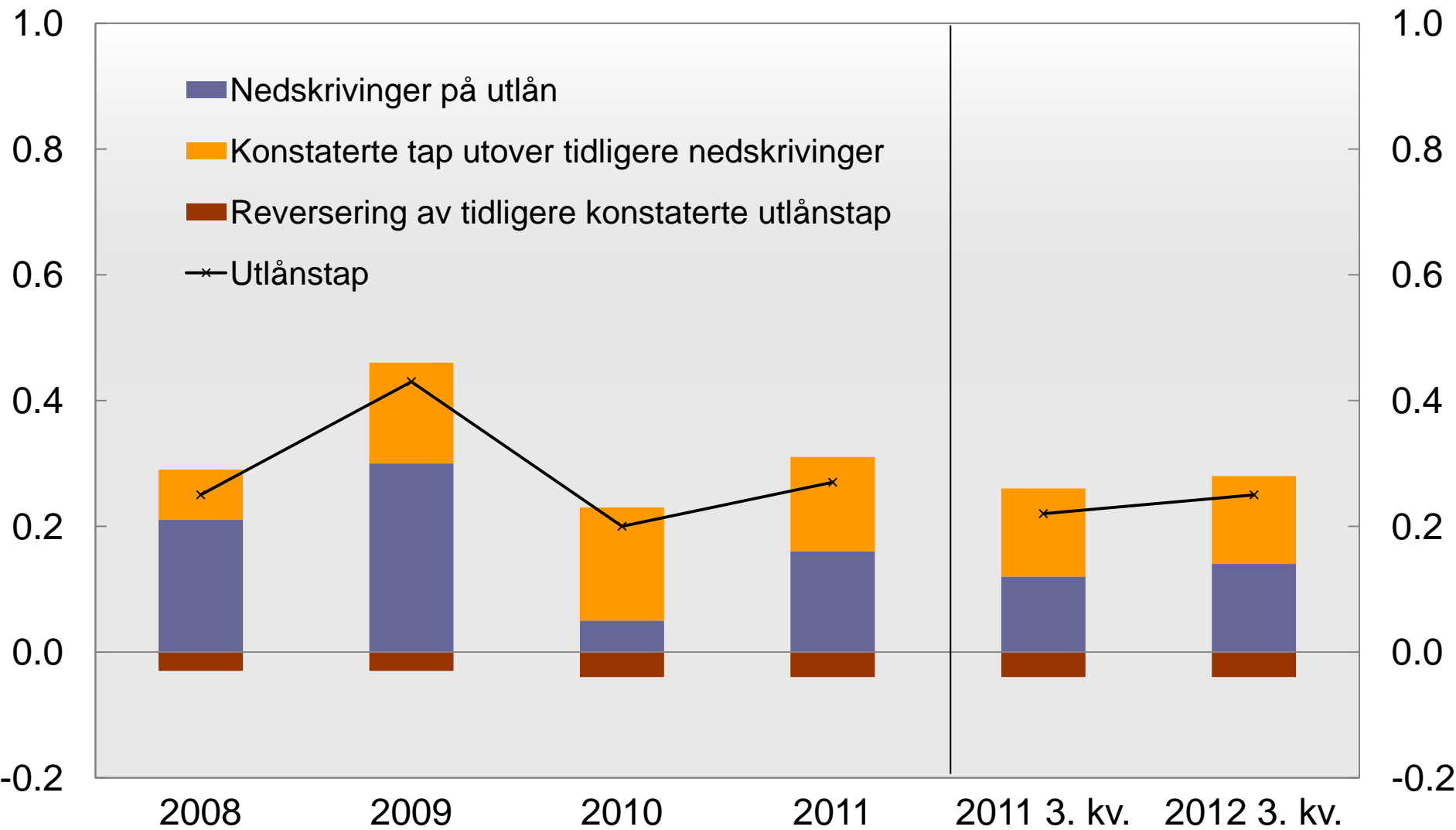
Kilder: DNB Markets og Norges Bank

Figur 1.17 Bankenes¹⁾ resultat før skatt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Prosent. Årstall og tall per tredje kvartal. 2008 – 2011 og 2011 1. kv. – 3. kv. og 2012 1. kv. – 3. kv.

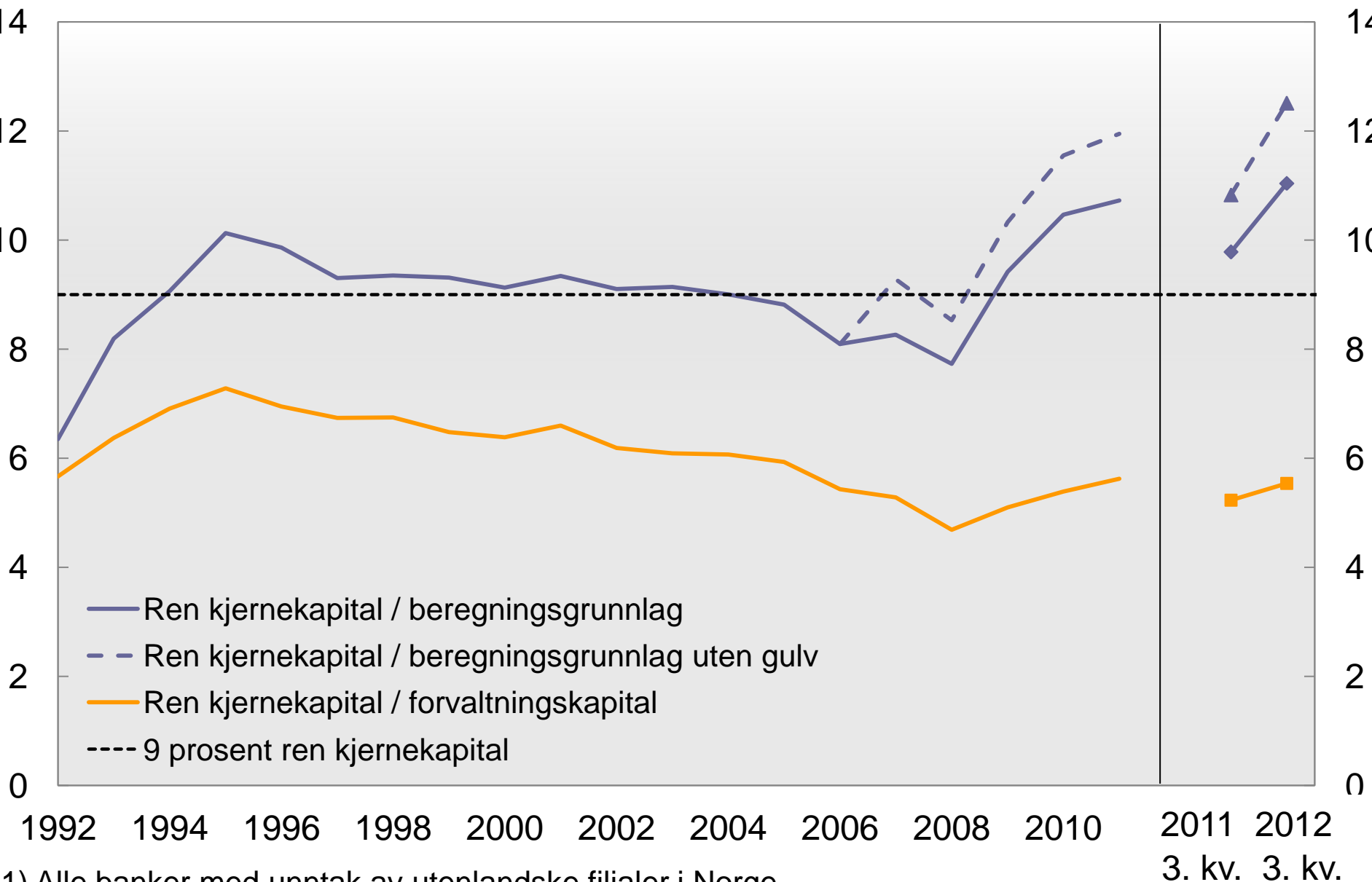
1) Alle banker med unntak av utenlandske filialer i Norge, men inkludert filialer av norske banker utenlands.

Figur 1.18 Bankenes¹⁾ utlånstap i prosent av brutto utlån til kunder. Prosent. Årstall og per tredje kvartal. 2008 – 2011, per 2011 3. kv. og 2012 3. kv.

1) Alle banker med unntak av utenlandske filialer i Norge, men inkludert filialer av norske banker utenlands.

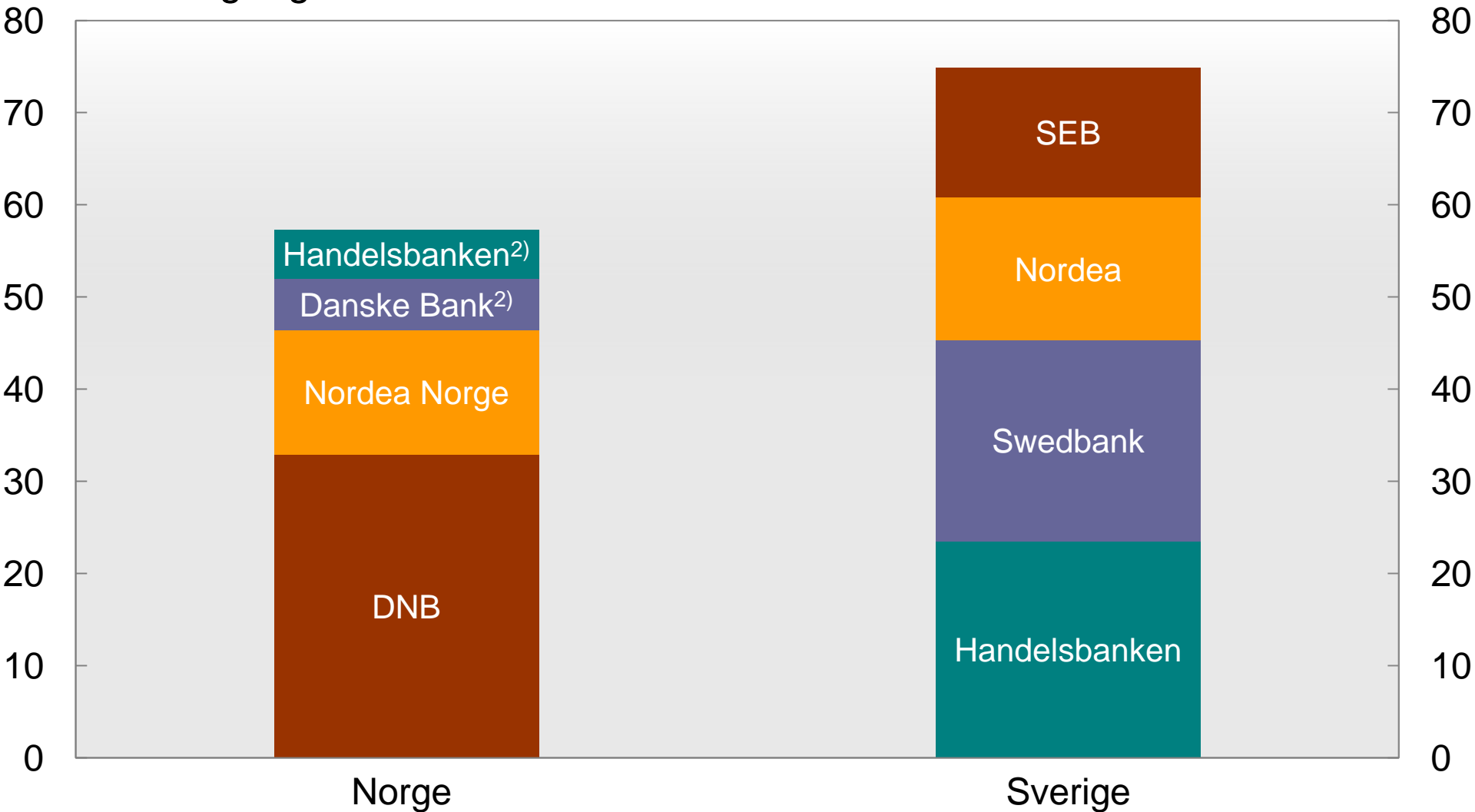
Figur 1.19 Ren kjernekapital i banker¹⁾ og boligkredittforetak. Prosent. Års- og tredjekvartalstall. 1992 – 2011. 3. kv. 2011 og 3. kv. 2012

1) Alle banker med unntak av utenlandske filialer i Norge.

Kilde: Finanstilsynet og Norges Bank

Figur 1.20 Største banker i Norge og Sverige¹⁾ etter markedsandel utlån.
Prosent. Utgangen av 2011

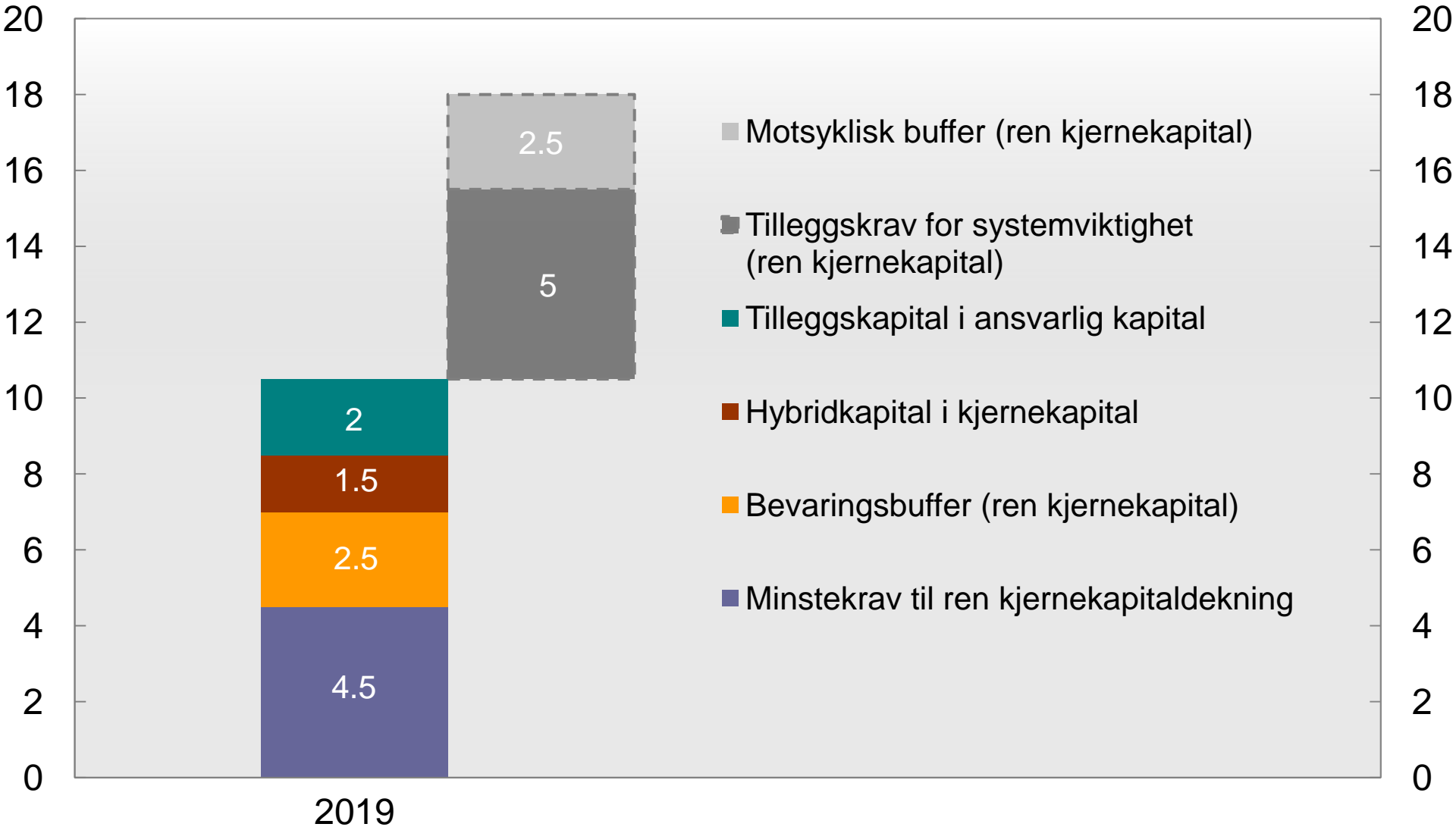

1) For Sverige benyttes markedsandeler på utlån til foretak og bolig, mens utlån til person- og næringsmarkedet er benyttet for Norge.

2) Handelsbanken og Danske Bank er filialer i det norske markedet.

Kilder: Norges Bank, Finansinspektionen, Swedbank, Statistisk sentralbyrå

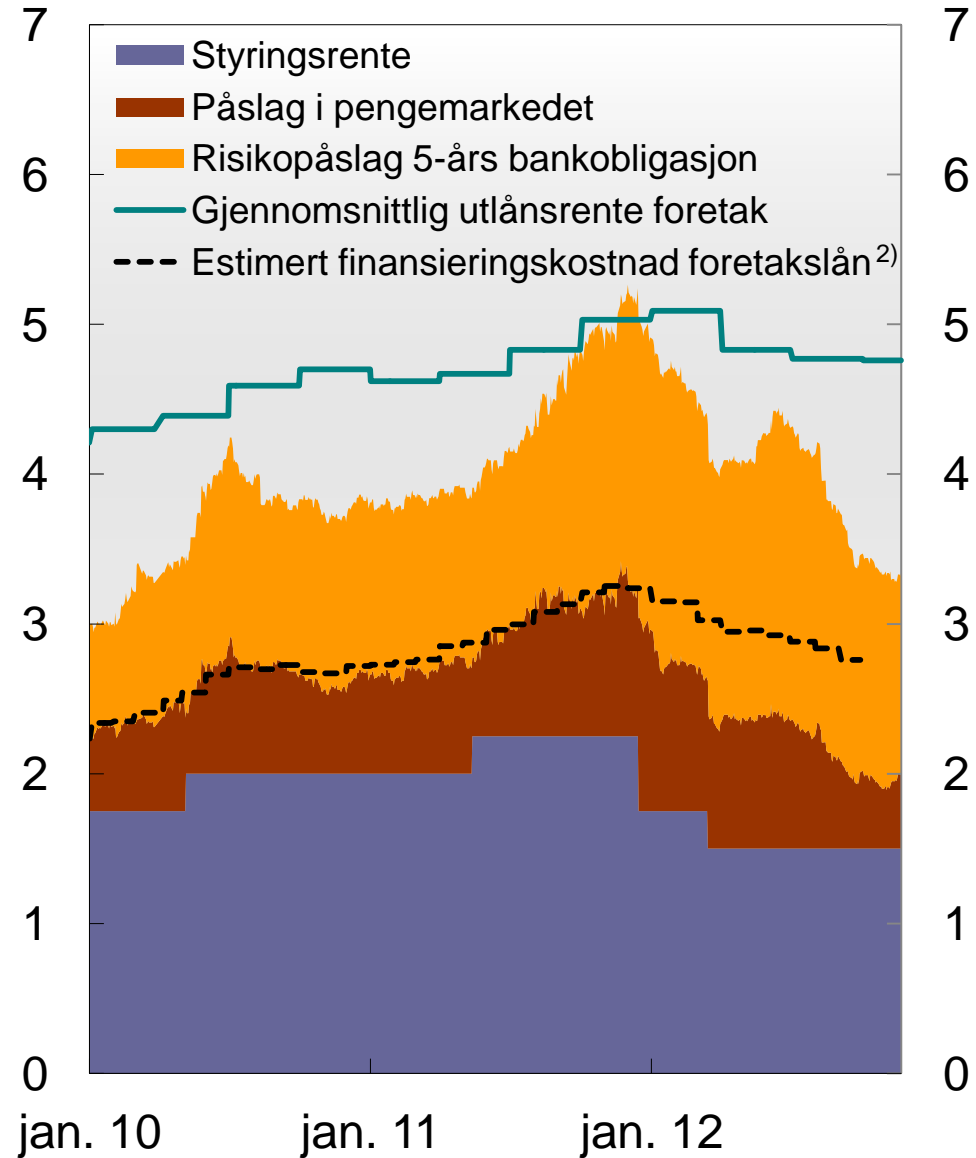
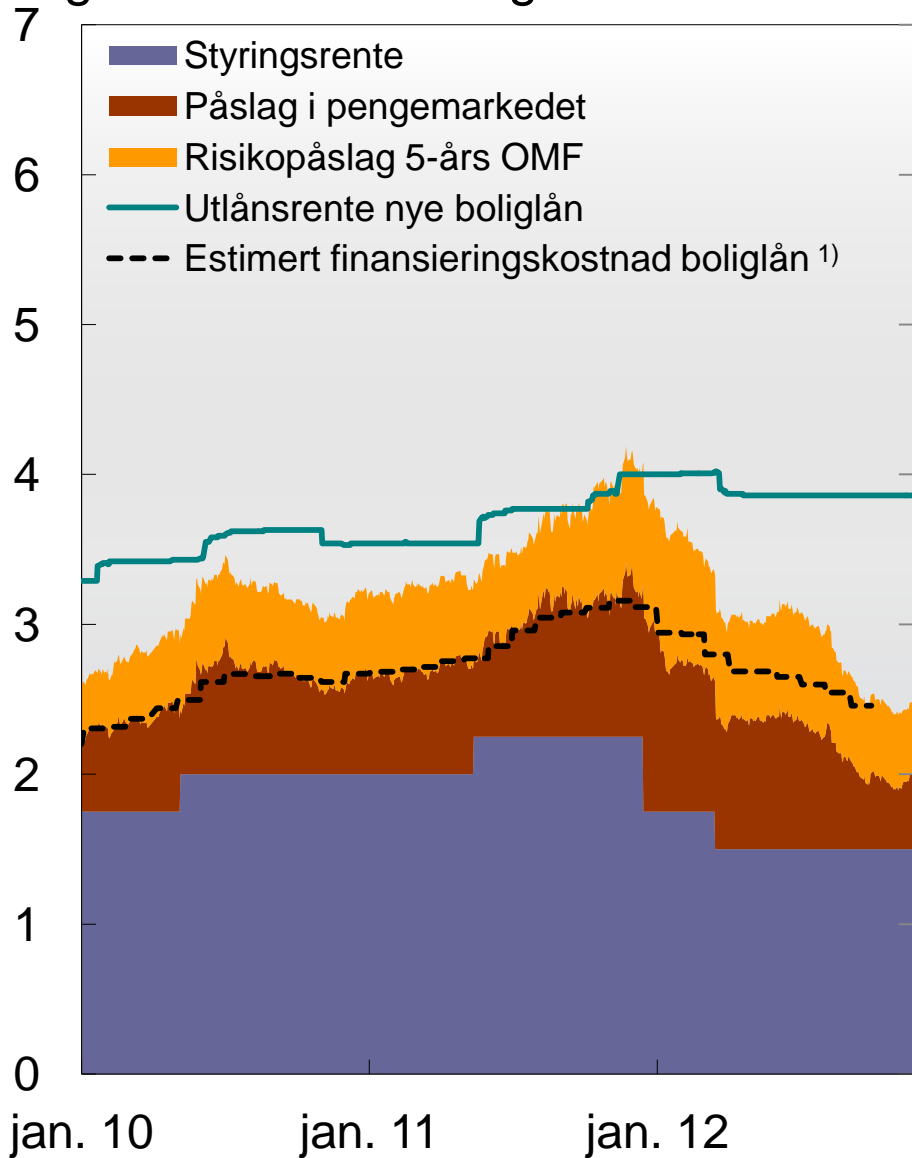
Figur 1.21 Potensielt minstekrav til ansvarlig kapital i en stor bank¹⁾ i 2019. I prosent av beregningsgrunnlag

1) Bank som er pålagt både maksimal motsyklisk buffer og maksimalt tilleggskrav for systemviktighet.

Kilder: Baselkomiteen for banktilsyn og Norges Bank

Figur 1.22 Rentemarginer. Prosent. Til 20. november 2012

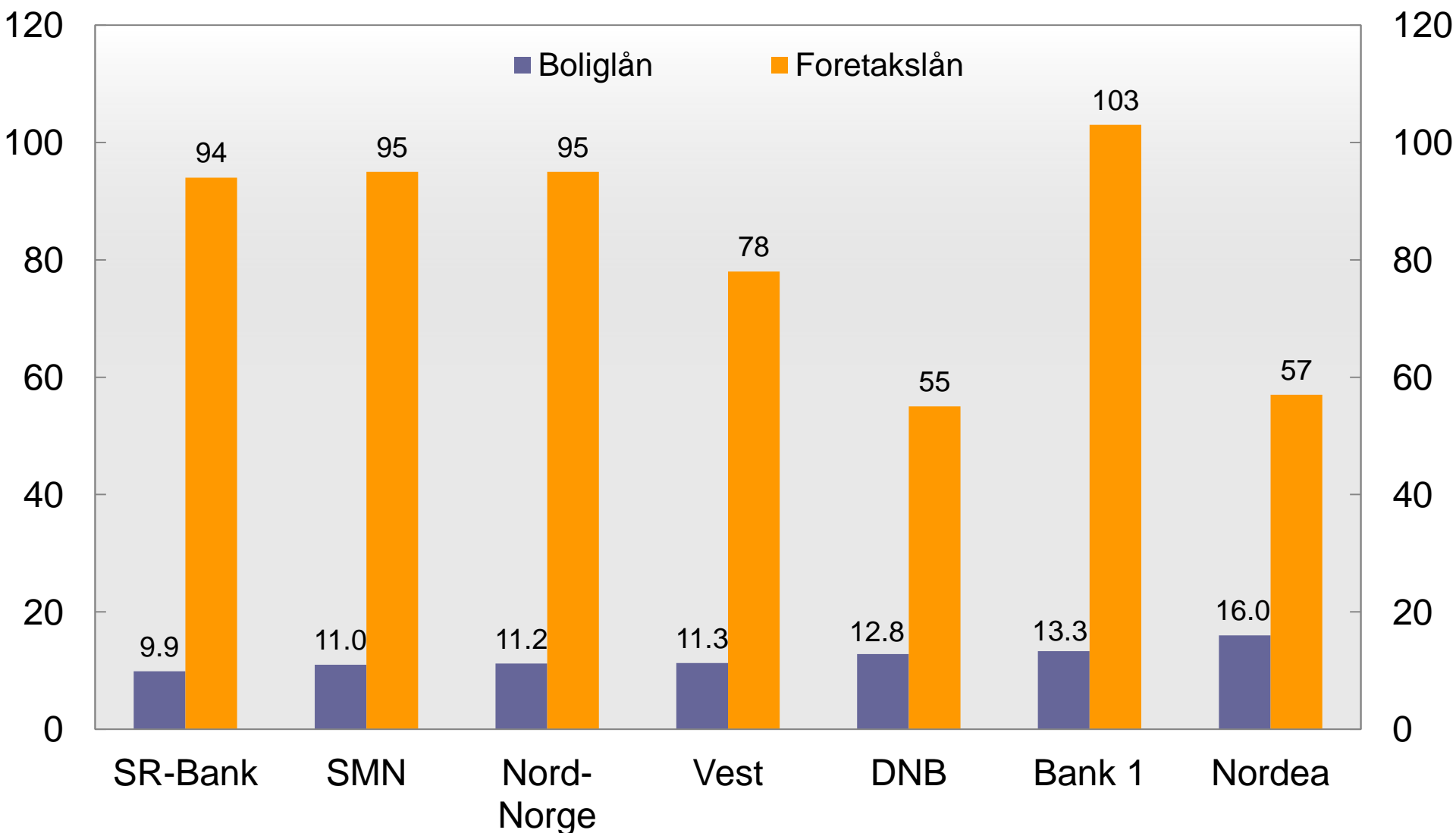

1) Estimert ut fra vektet rente på beholdningen av OMF-lån og vektet innskuddsrente.

2) Estimert ut fra vektet rente på beholdningen av seniorobligasjoner og vektet innskuddsrente.

Kilder: DNB Markets, Norsk familieøkonomi, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.23 Gjennomsnittlige risikovekter på boliglån og foretakslån¹⁾ for norske IRB-banker. Prosent. Per 31. desember 2011²⁾

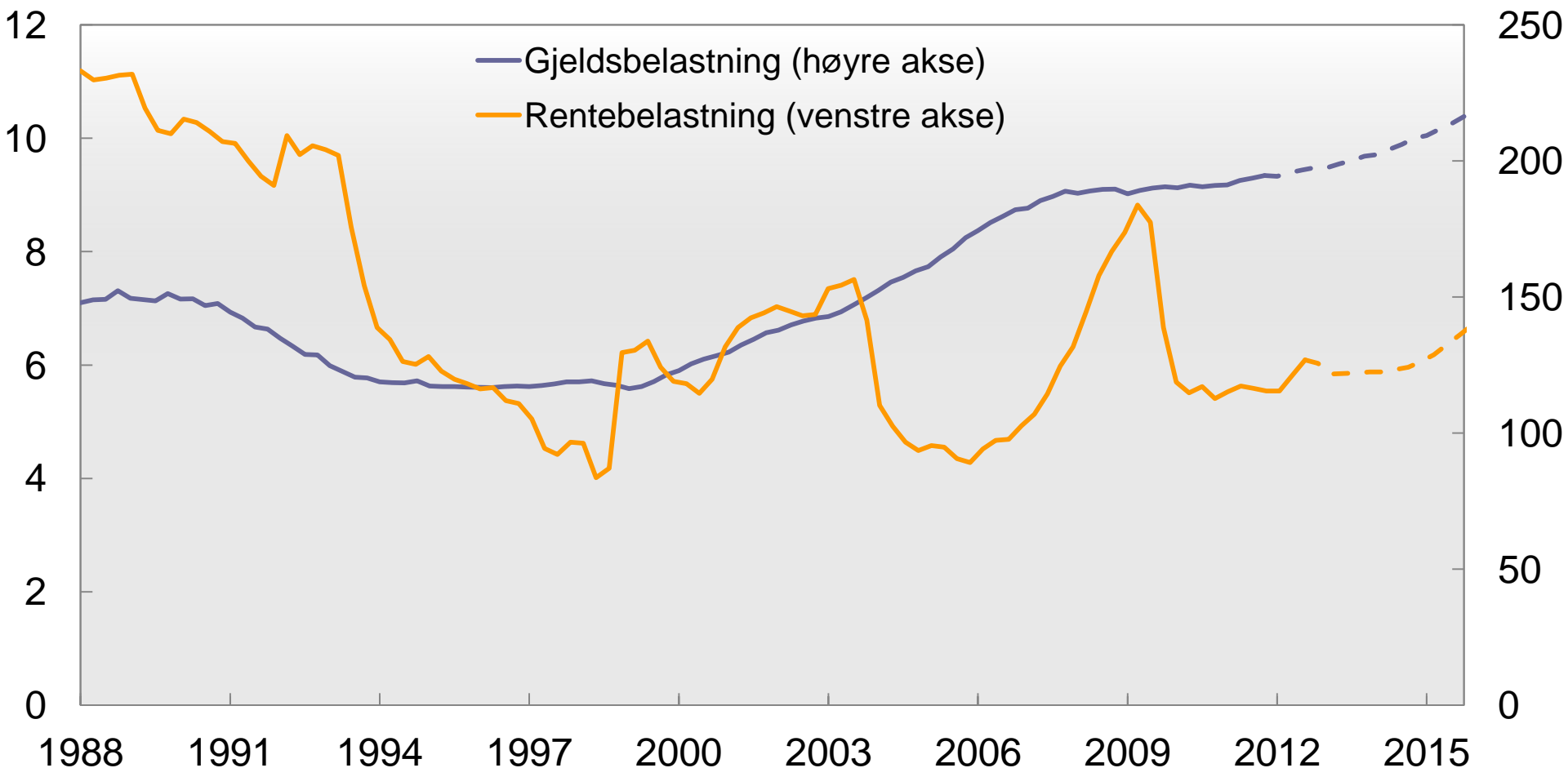

1) Sum av utlån til spesialiserte foretak og øvrige foretak for bankene i SpareBank 1-alliansen.

2) SpareBank 1 Nord-Norge per 31. desember 2010.

Kilder: Institusjonenes pilar 3-rapporter og Norges Bank

Figur 1.24 Husholdningenes gjeldsbelastning¹⁾ og rentebelastning²⁾. Prosent. Kvartalstall. Til 4. kv. 2015³⁾

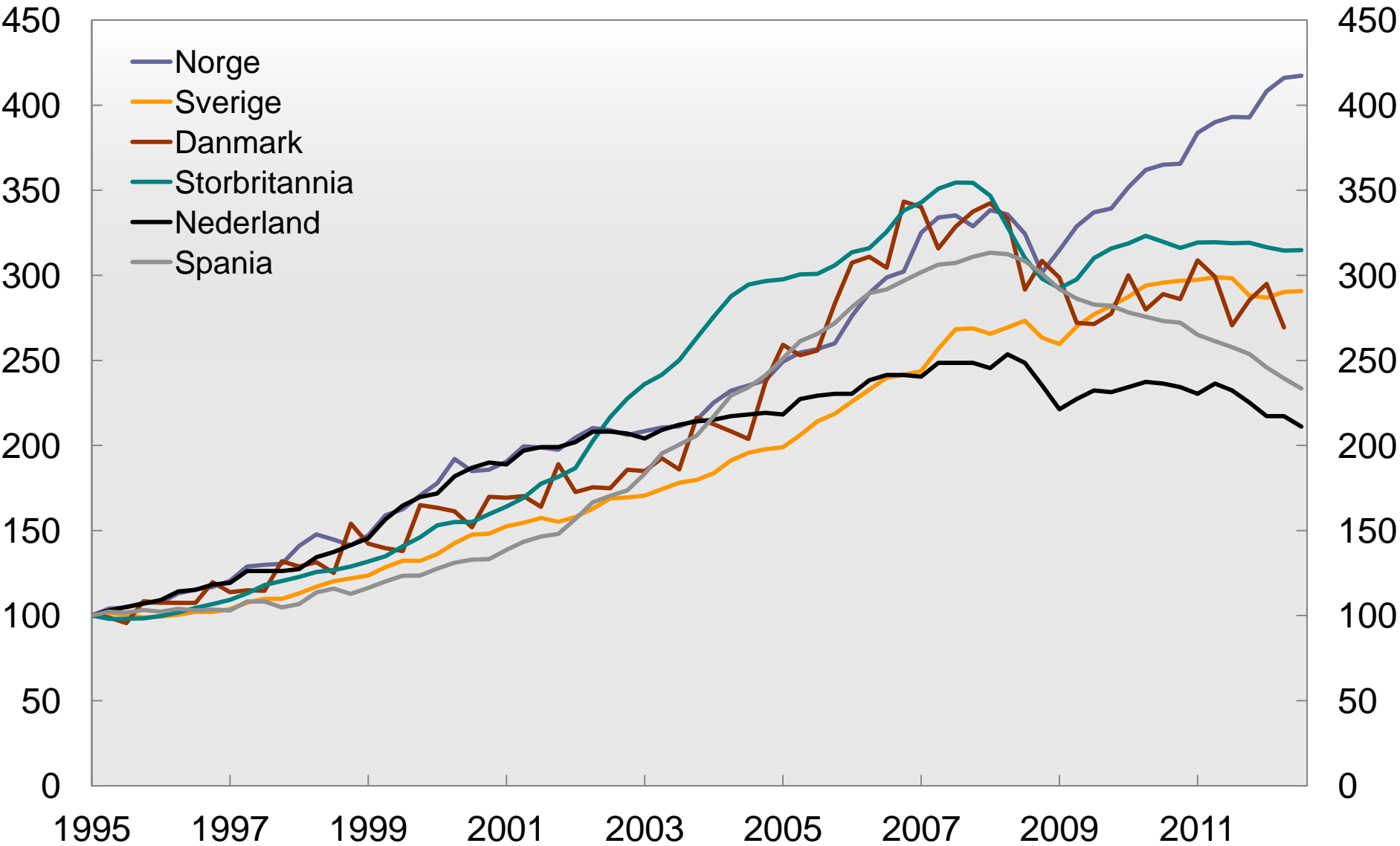
1) Lånegjeld i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 2015.

2) Renteutgifter etter skatt i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 2015, pluss renteutgifter.

3) Fremskrivninger fra 1. kv. 2012 – 4. kv. 2015 fra *Pengepolitisk rapport 3/12*.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

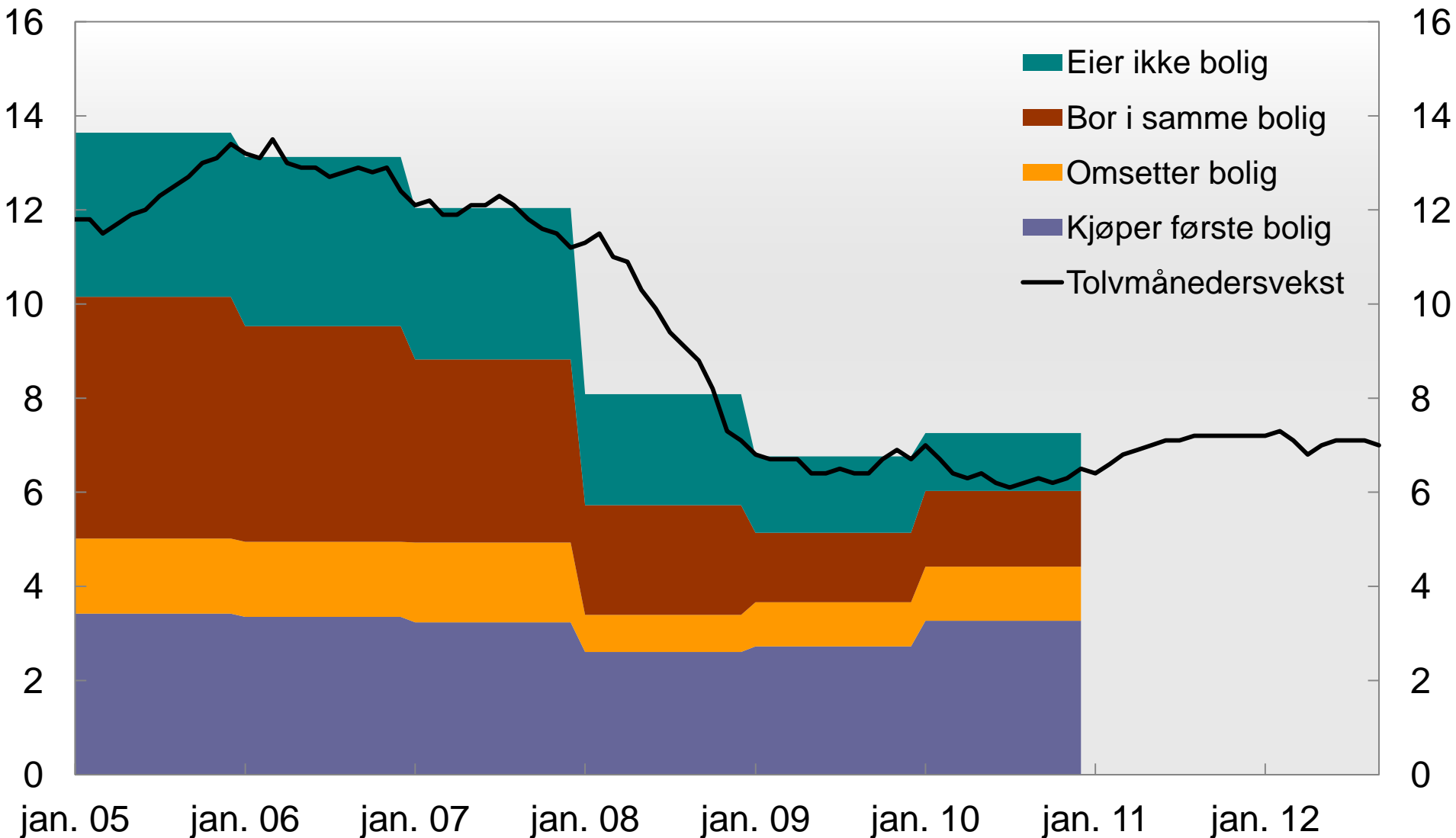
Figur 1.25 Boligpriser i utvalgte land. Indeks. 1. kvartal 1995 = 100. Kvartalstall. Til 3. kv. 2012¹⁾

1) Til og med 2. kv. 2012 for Danmark.

Kilde: Thomson Reuters

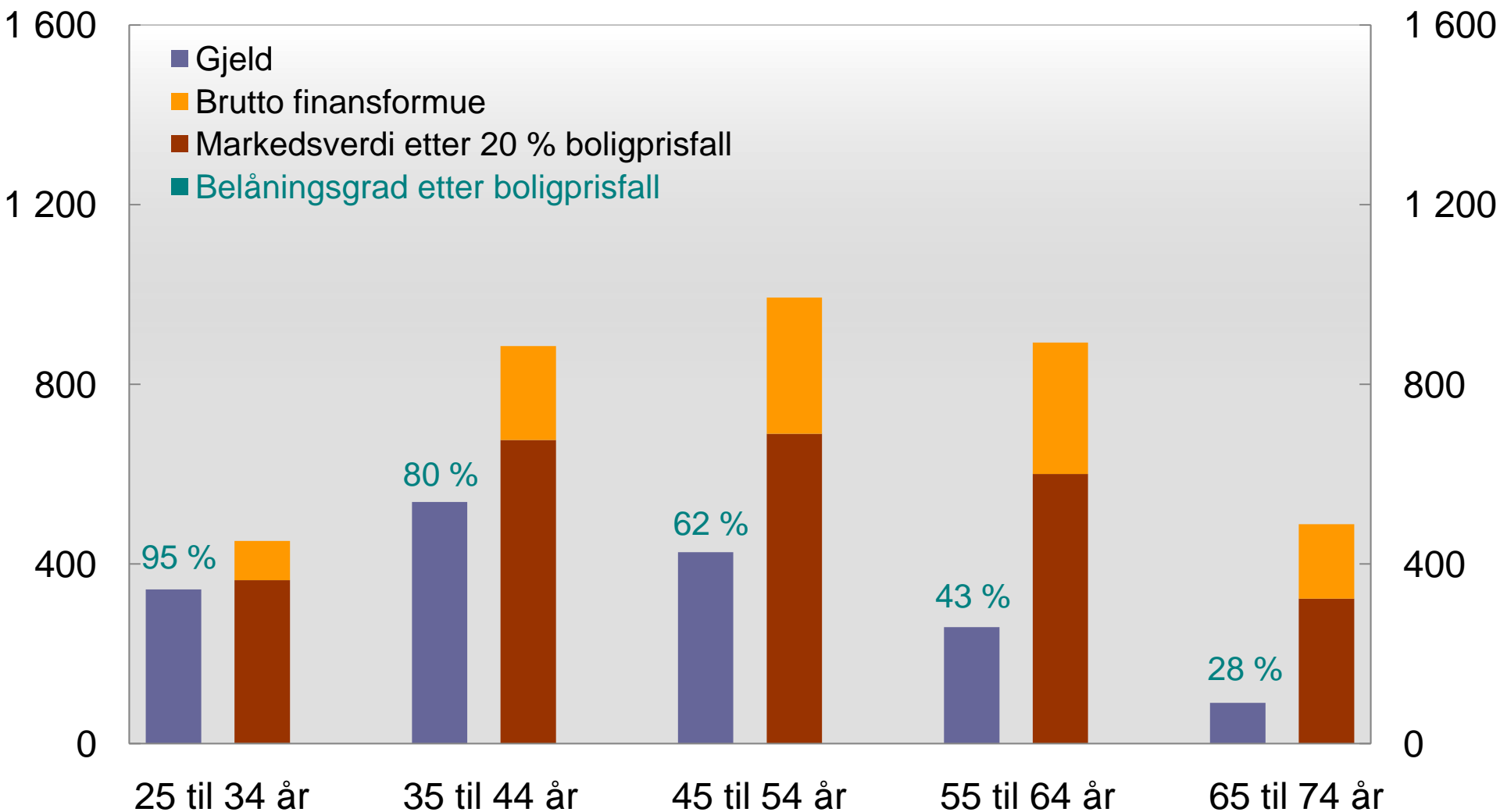
Figur 1.26 Innenlandsk kreditt til husholdningene (K2). Tolvmånedersvekst. Dekomponering av veksten i personmarkedet¹⁾ etter tilpasning i boligmarkedet. Prosent. Til september 2012

1) Personmarkedet omfatter husholdninger utenom selvstendig næringsdrivende.

Kilder: Statistisk sentralbyrå (ligningsdata) og Norges Bank

Figur 1.27 Gjeld¹⁾, boligformue og finansformue²⁾ i husholdninger³⁾ som både eier bolig og har gjeld. Milliarder kroner. 2010

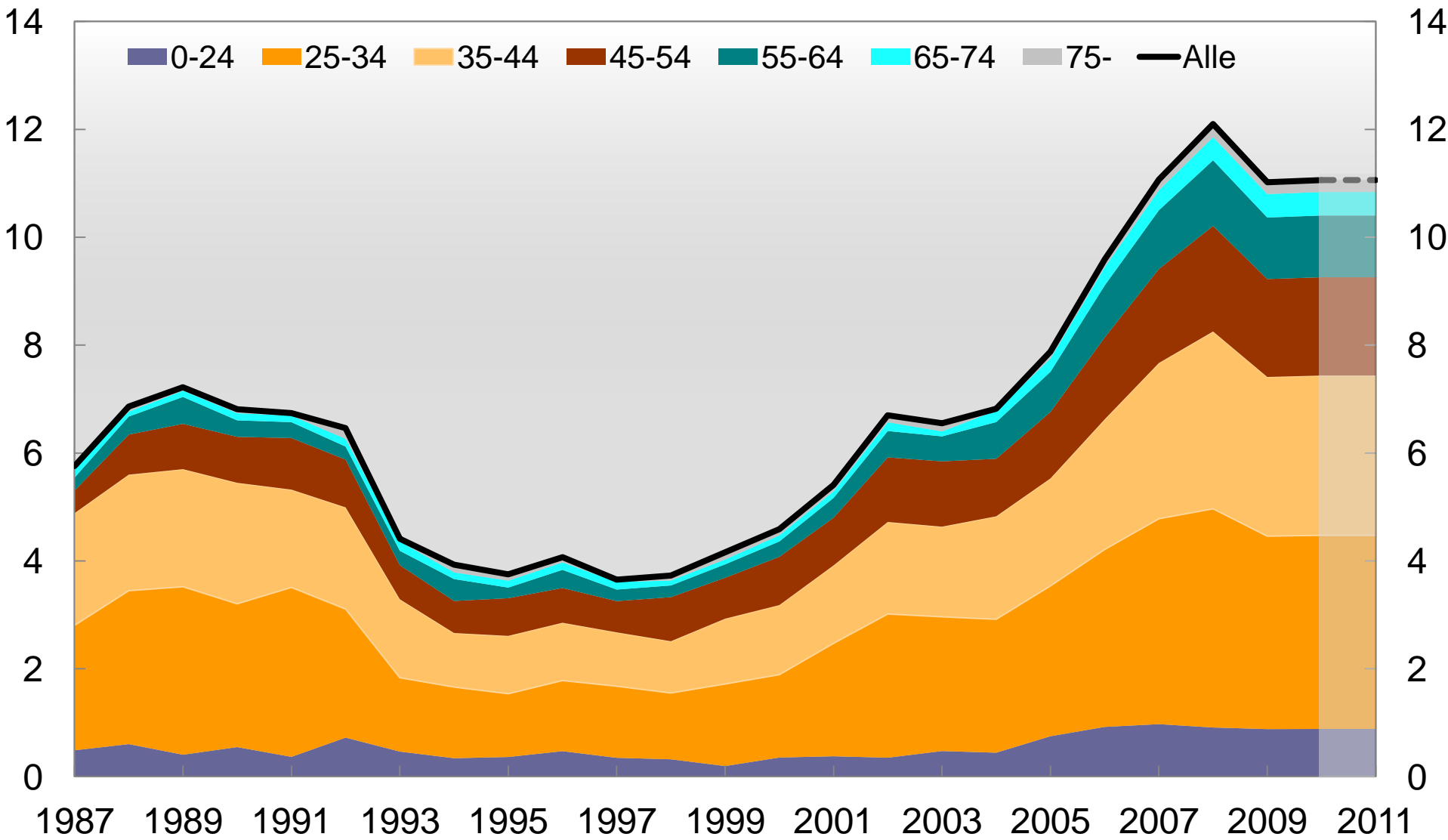
1) Samlet gjeld minus studiegjeld.

2) Slik den fremgår av ligningen, inkluderer ikke forsikringsreserver.

3) Utenom selvstendig næringsdrivende.

Kilder: Statistisk sentralbyrå (ligningsdata) og Norges Bank

Figur 1.28 Husholdninger¹⁾ med gjeldsbelastning på mer enn 5 ganger disponibel inntekt i ulike aldersgrupper²⁾. Prosent. Årstall. Til 2011³⁾

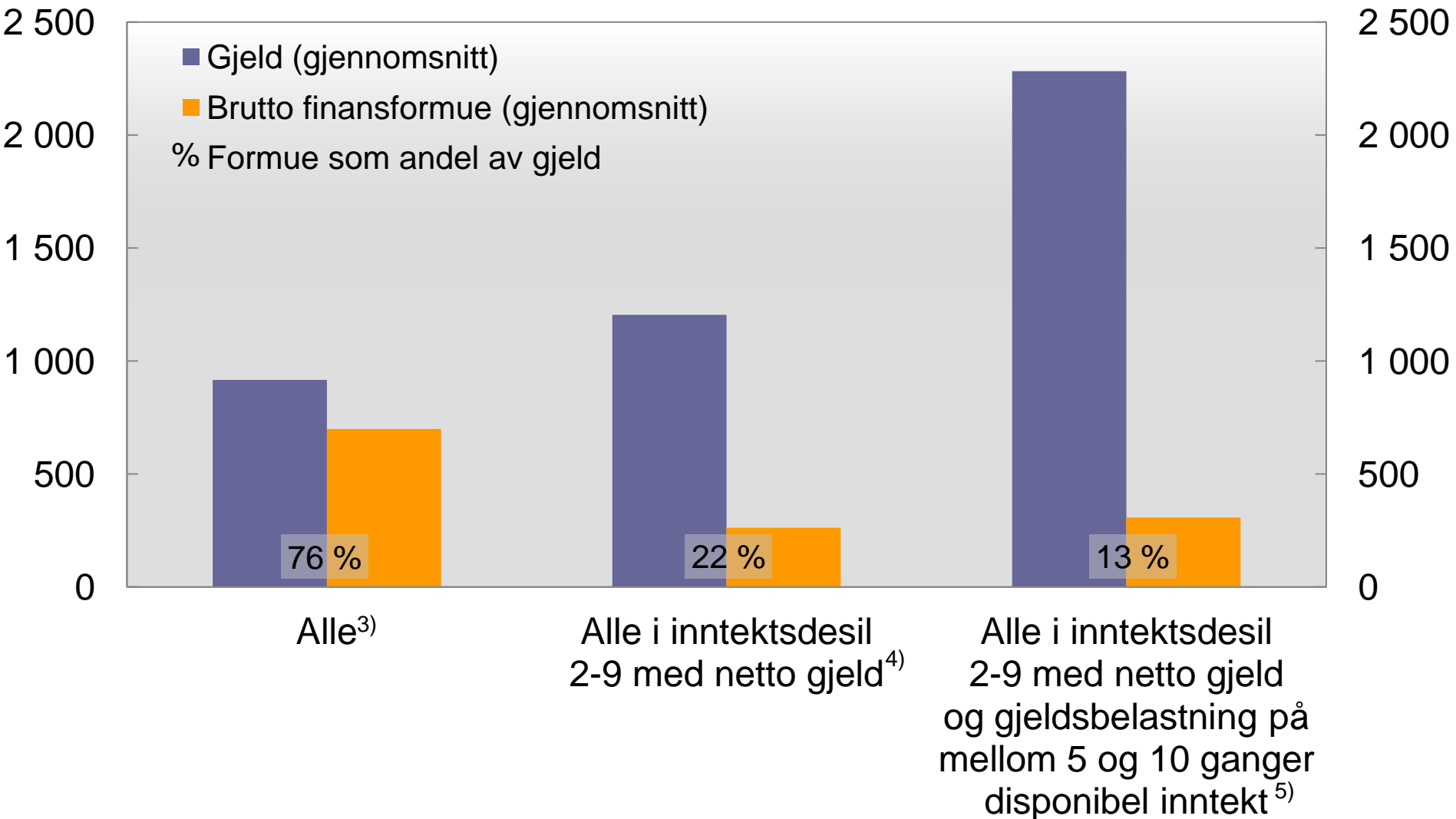
1) Utenom selvstendig næringsdrivende.

2) Alder på hovedinntektstaker.

2) Anslag for 2011.

Kilder: Statistisk sentralbyrå (ligningsdata) og Norges Bank

Figur 1.29 Samlet gjeld og bruttofinansformue¹⁾ i husholdninger²⁾. Gjennomsnitt. Tusen kroner. 2010

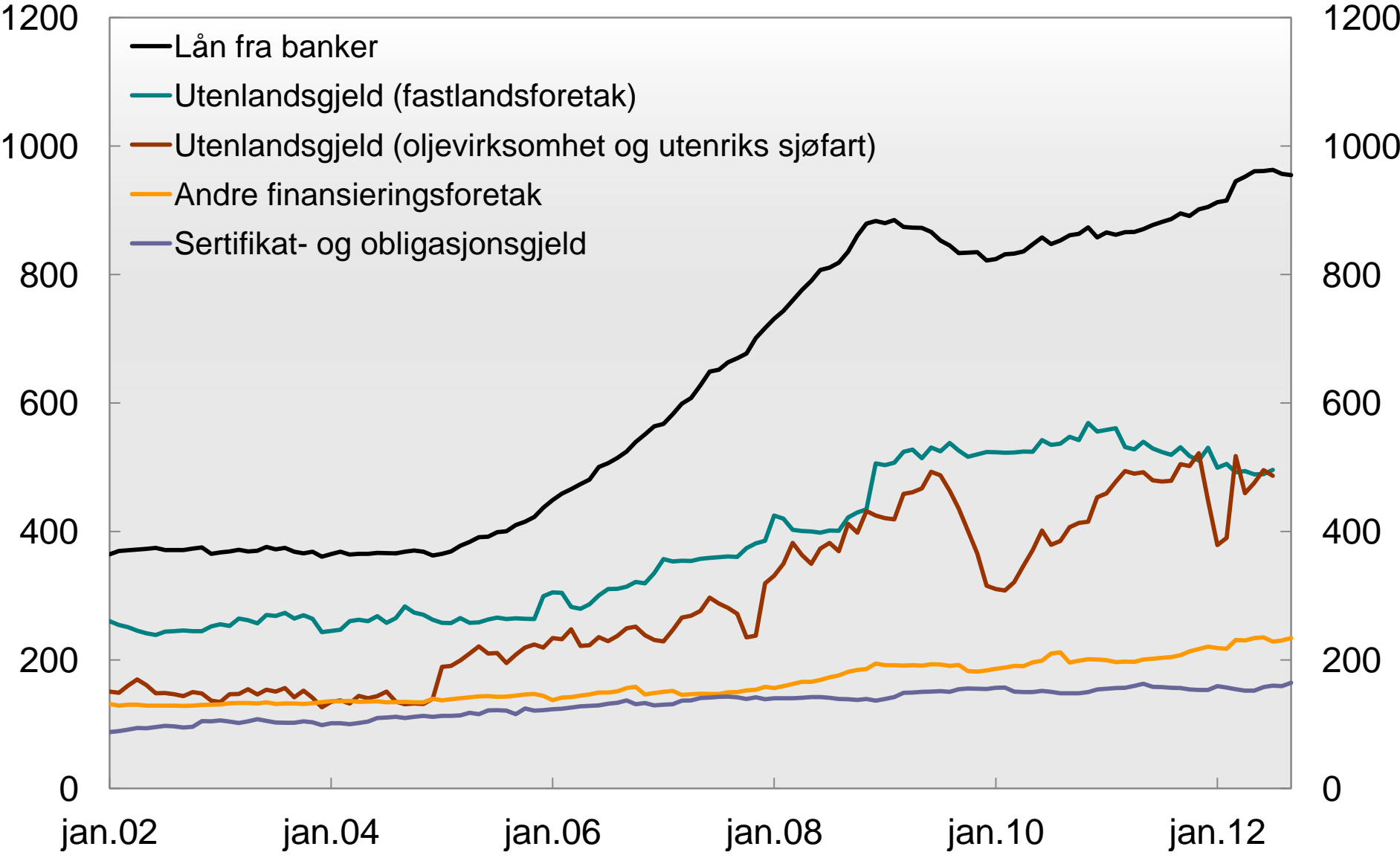
1) Slik den fremgår av likningen, inkluderer ikke forsikringsreserver.

2) Utenom selvstendige næringsdrivende.

3) 2,19 millioner husholdninger. 4) 1,16 millioner husholdninger. 5) 166 000 husholdninger.

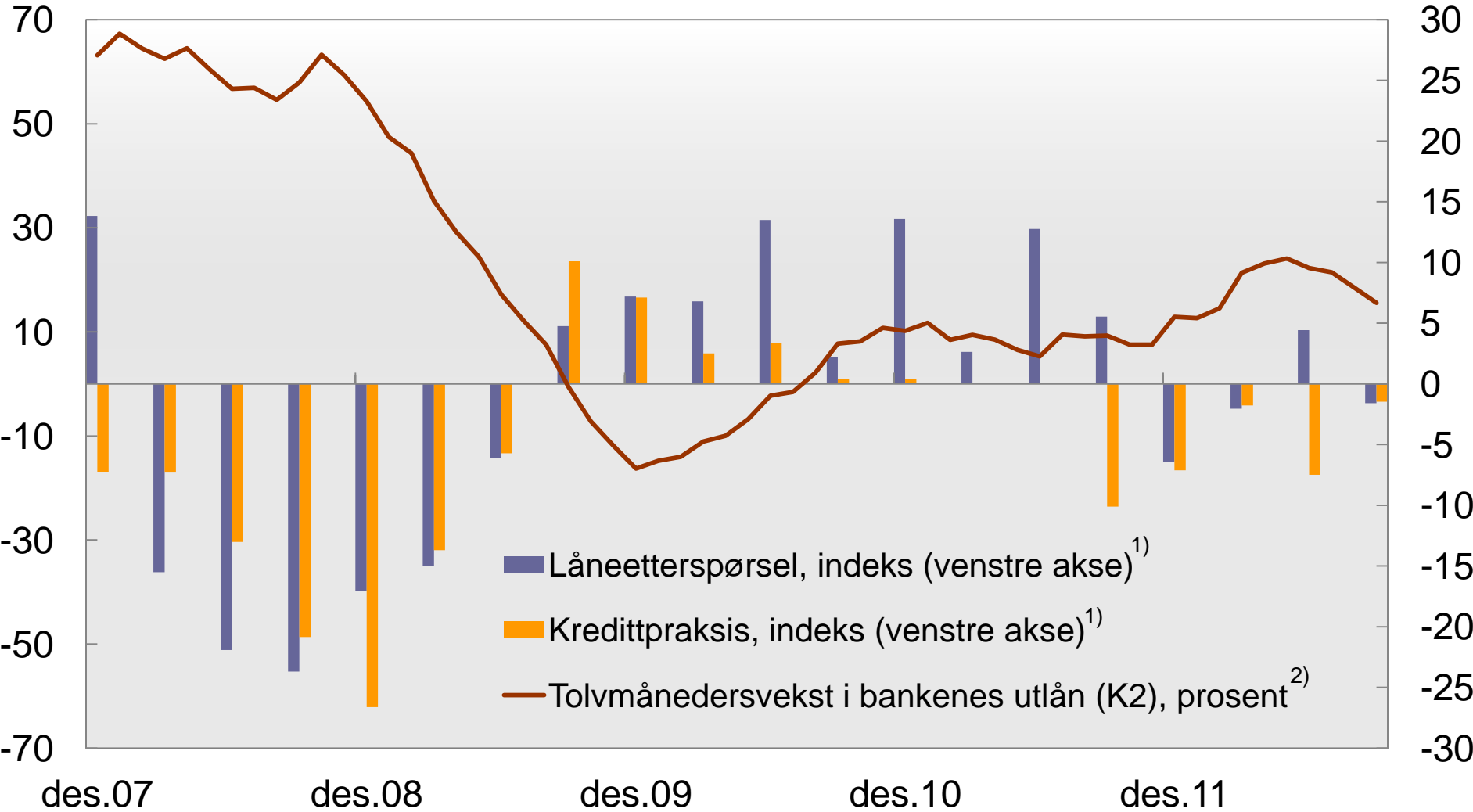
Kilder: Statistisk sentralbyrå (ligningsdata) og Norges Bank

Figur 1.30 Foretakenes gjeld fordelt på kilder. Beholdning. Milliarder kroner. Månedstall. Til september 2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 1.31 Bankenes utlån til foretak – tilbud og etterspørsel. Til 3. kv. 2012

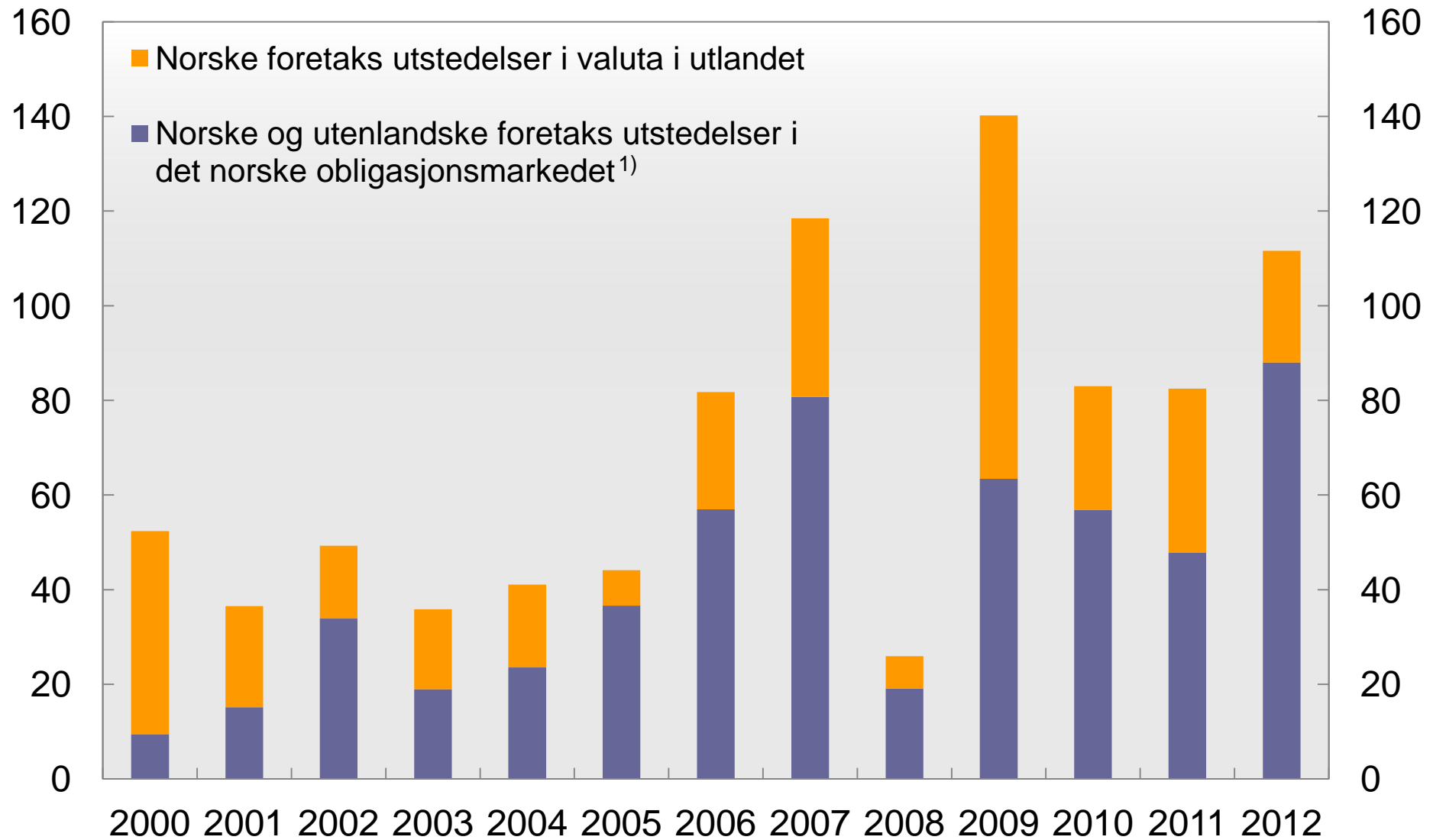

1) Positiv verdi tyder på lettelse i kredittpraksis/økt låneetterspørsel, negativ verdi tyder på innstramming i kredittpraksis/redusert låneetterspørsel.

2) Fra 1. januar 2012 ble den norske standarden for institusjonell sektorgruppering endret. For tolv månedersveksten innebærer det brudd i statistikken fra og med mars 2012.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Norges Banks utlånsundersøkelse

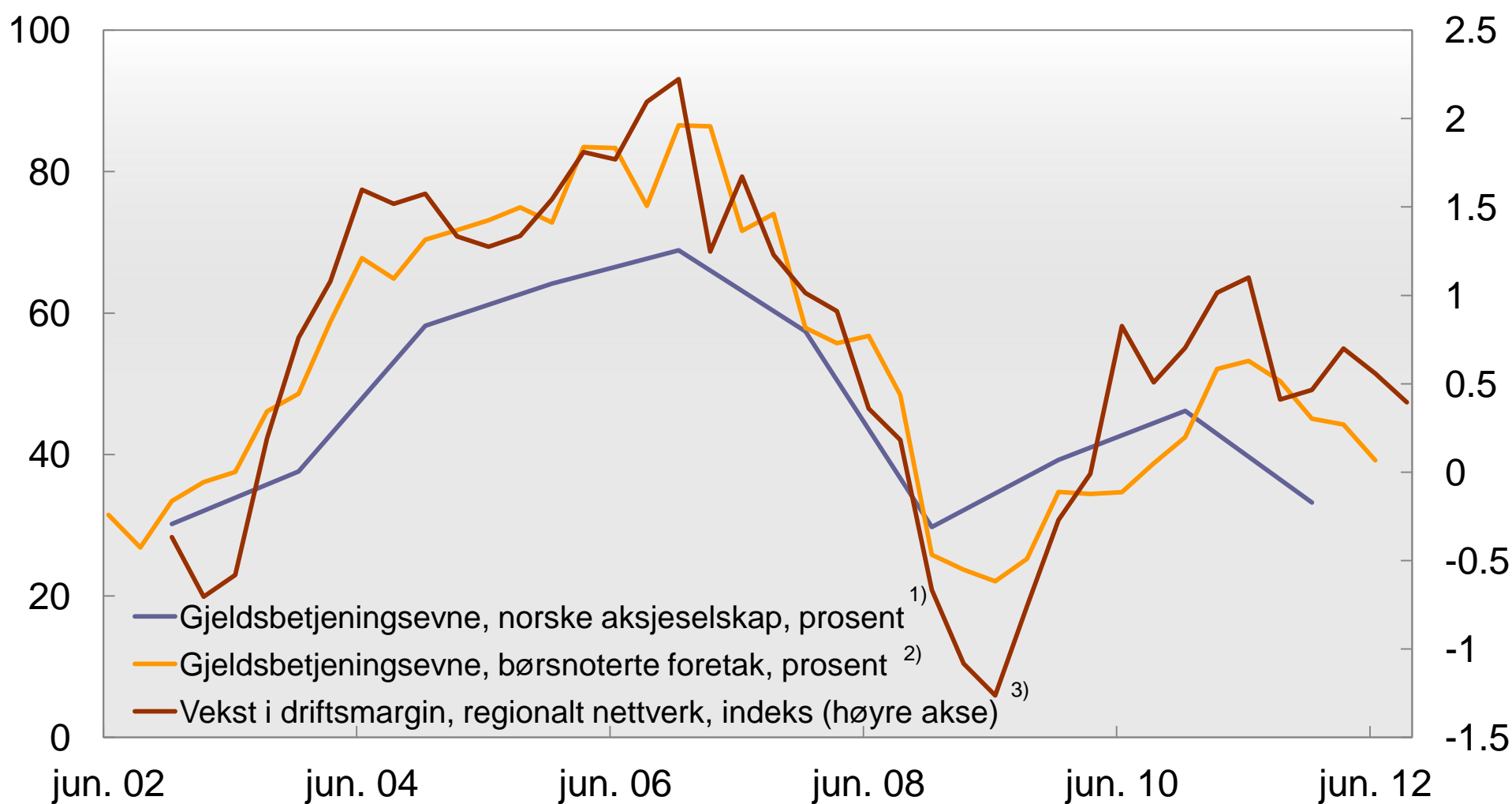
Figur 1.32 Utstedelser av foretaksobligasjoner. Milliarder kroner. Dagstall.
Til 20. november 2012

1) Alle VPS-registrerte utstedelser. Inkluderer utstedelser i NOK og valuta.

Kilder: Stamdata og Bloomberg

Figur 1.33 Gjeldsbetjeningsevne og vekst i driftsmargin. Kvartalstall og årstall. Til 3. kv. 2012

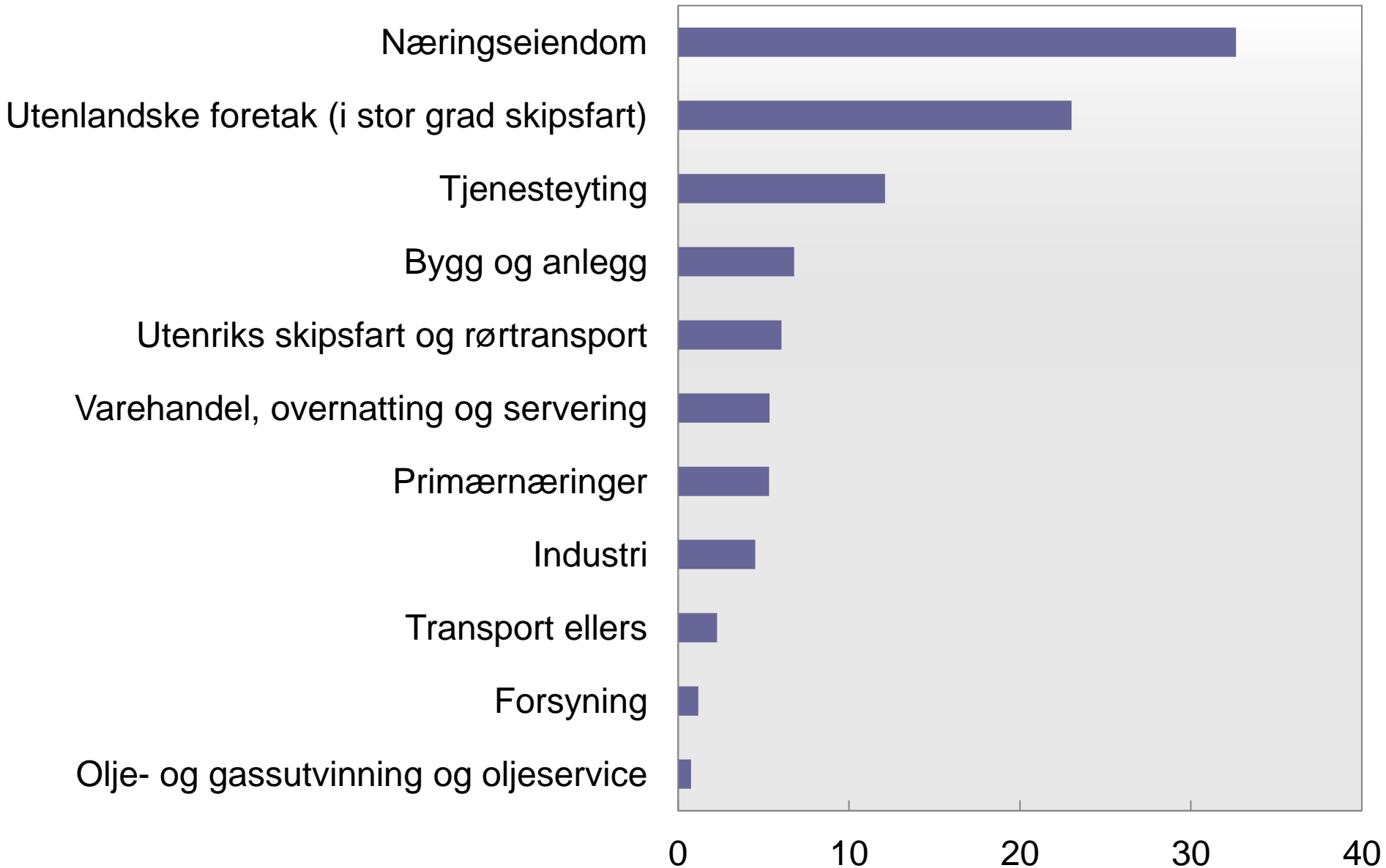
1) Aksjeselskap med gjeld til kredittinstitusjoner.

2) OBX-indeksen uten Statoil og finansforetak.

3) Endring i driftsmargin siste 3 måneder fra samme periode året før. En indeks på 5 indikerer kraftig vekst, -5 indikerer et stort fall.

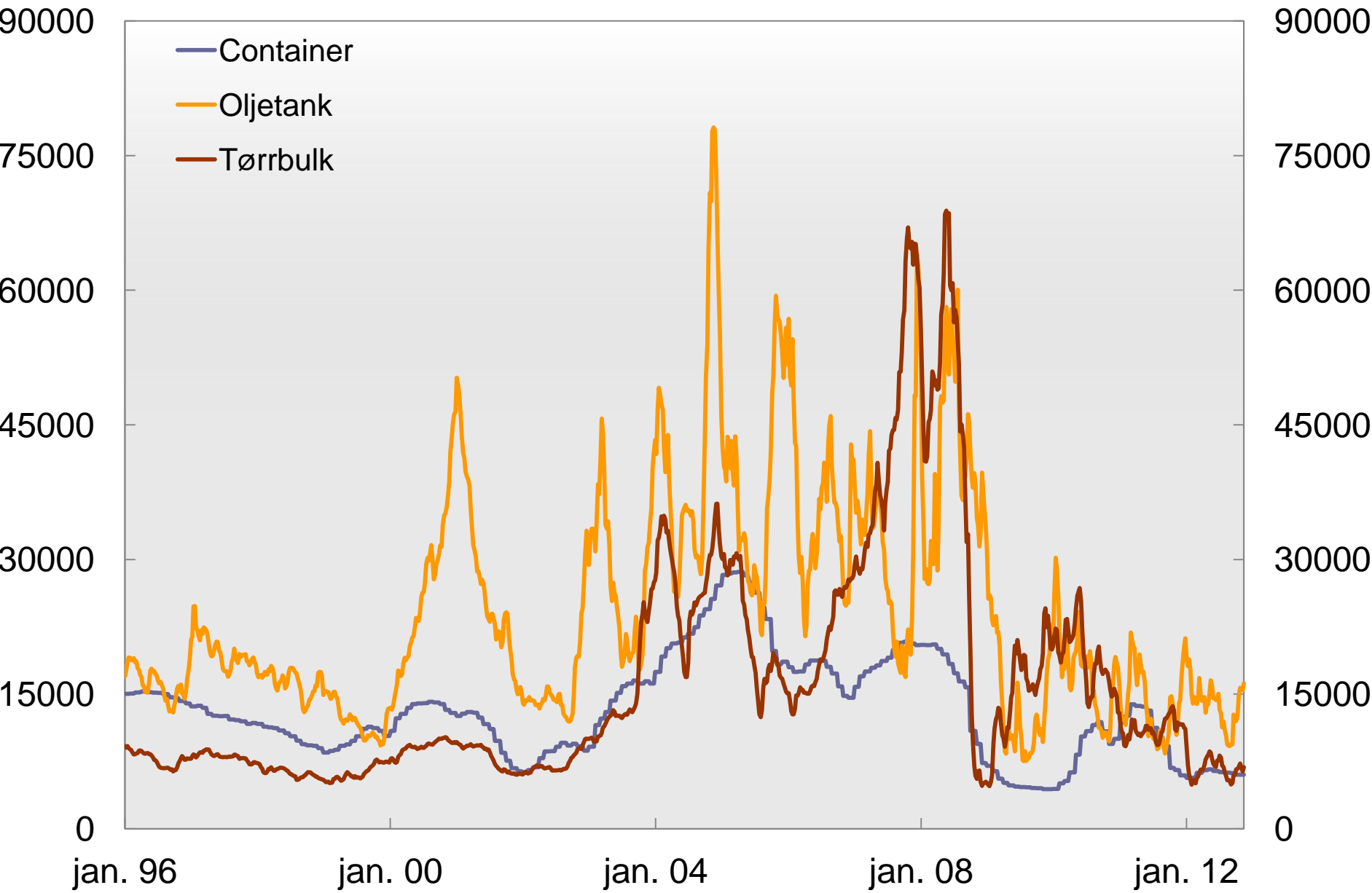
Kilder: Bloomberg og Norges Bank

Figur 1.34 Bankene og OMF-kredittforetakenes utlån fordelt på næringer. Tall i prosent av totale utlån til foretak. Per utgangen av 2011

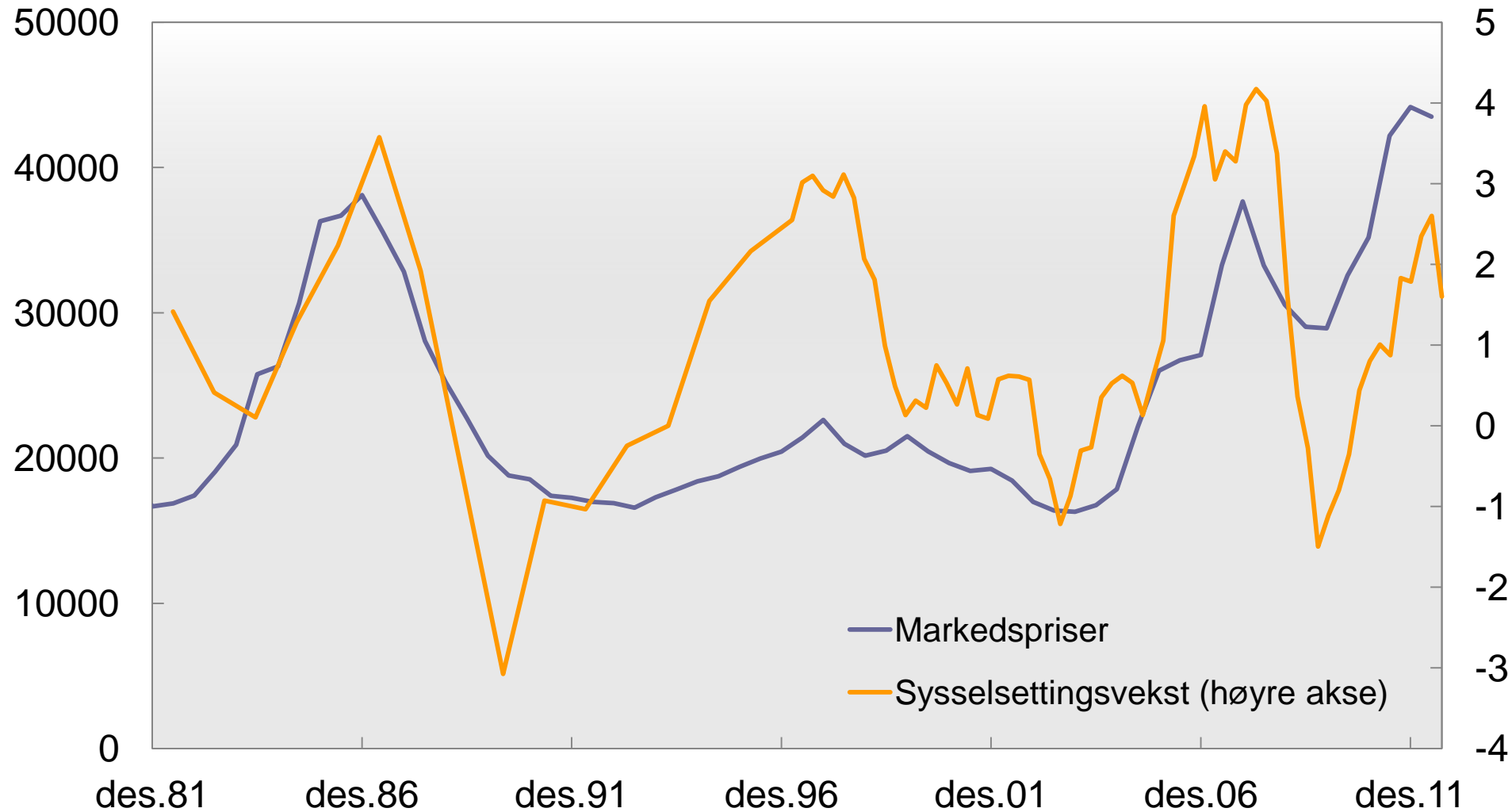
Kilde: Norges Bank

Figur 1.35 Fraktrater. Dollar per dag. Ukestall. Til 16. november 2012

Kilde: Clarksons LTD

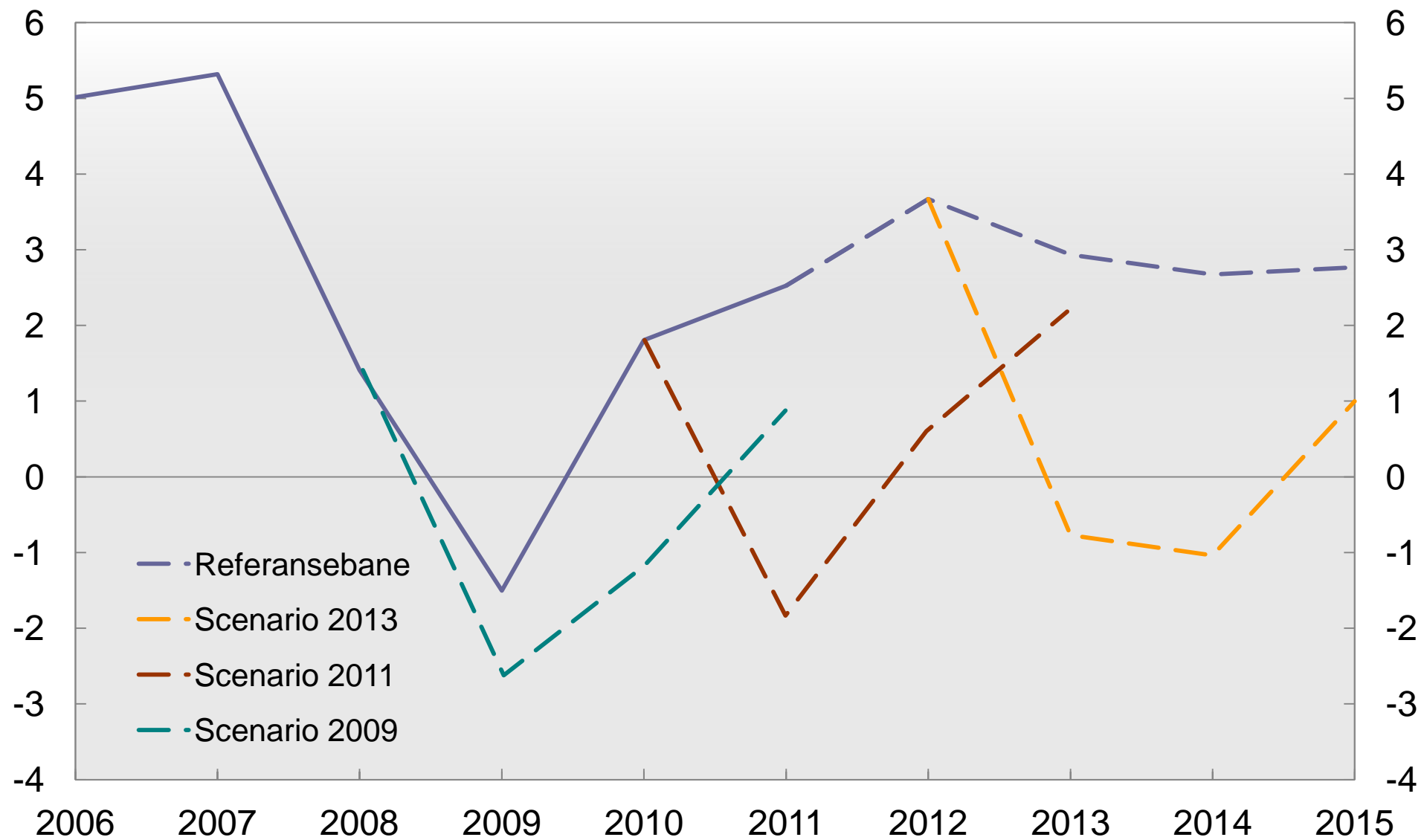
Figur 1.36 Markedspriser på kontorlokaler i Oslo og sysselsettingsvekst¹⁾. Kroner per kvadratmeter (faste 2012-kroner) og tolv månedersvekst i prosent. Halvårstall og kvartalstall. Til 3. kv. 2012

1) Årstall fram til og med 1995, kvartalstall fra 4. kv. 1996.

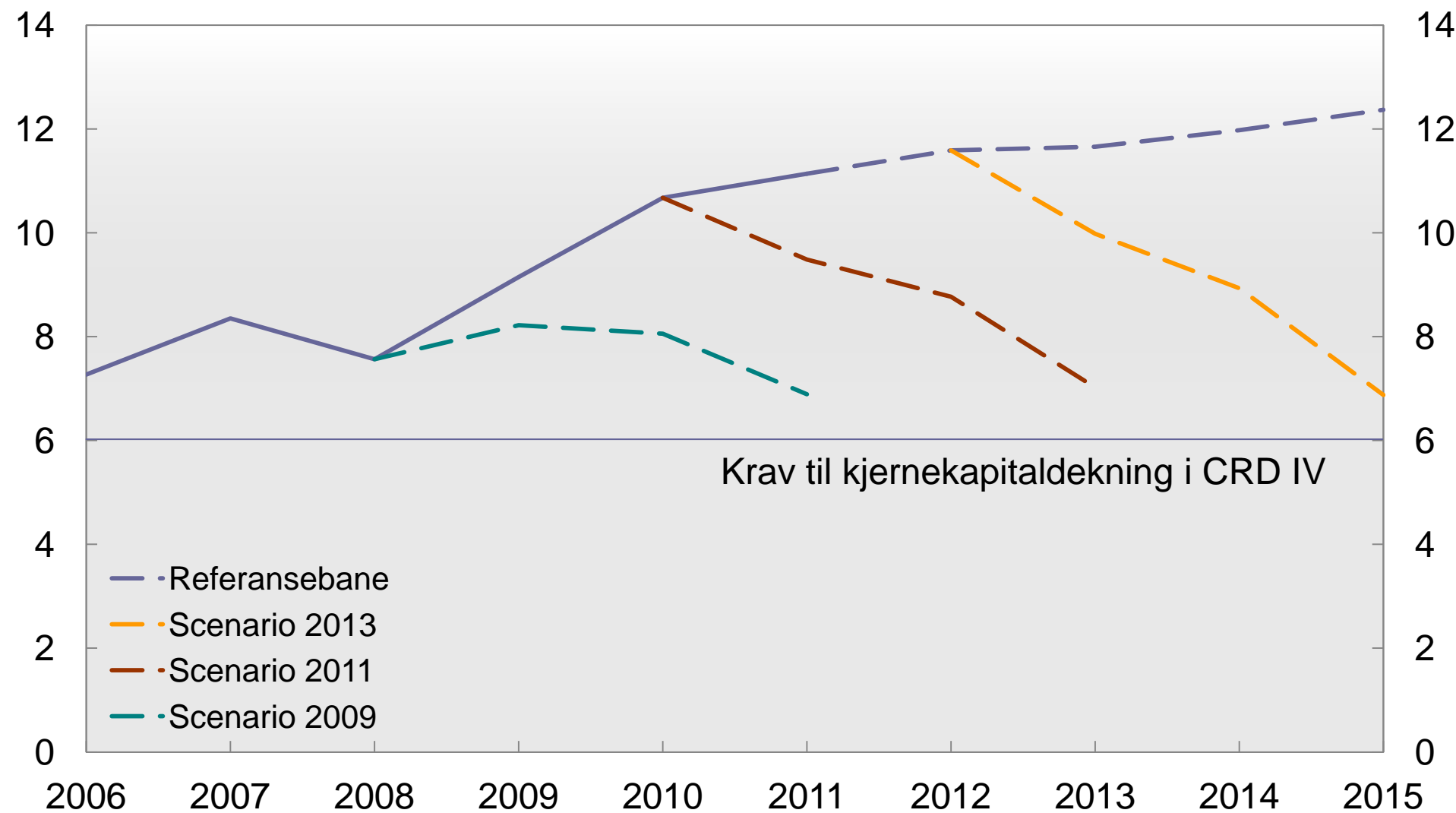
Kilder: OPAK og Statistisk sentralbyrå

Figur 2.1 BNP for Fastlands-Norge. Årlig volumvekst. Prosent. Årstall.
2005 – 2015¹⁾

1) Fremskrivinger for de neste tre årene.
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.2 Bankenes¹⁾ kjernekapitaldekning i referansebane og stressalternativ. Prosent. Årstall. 2006 – 2015²⁾

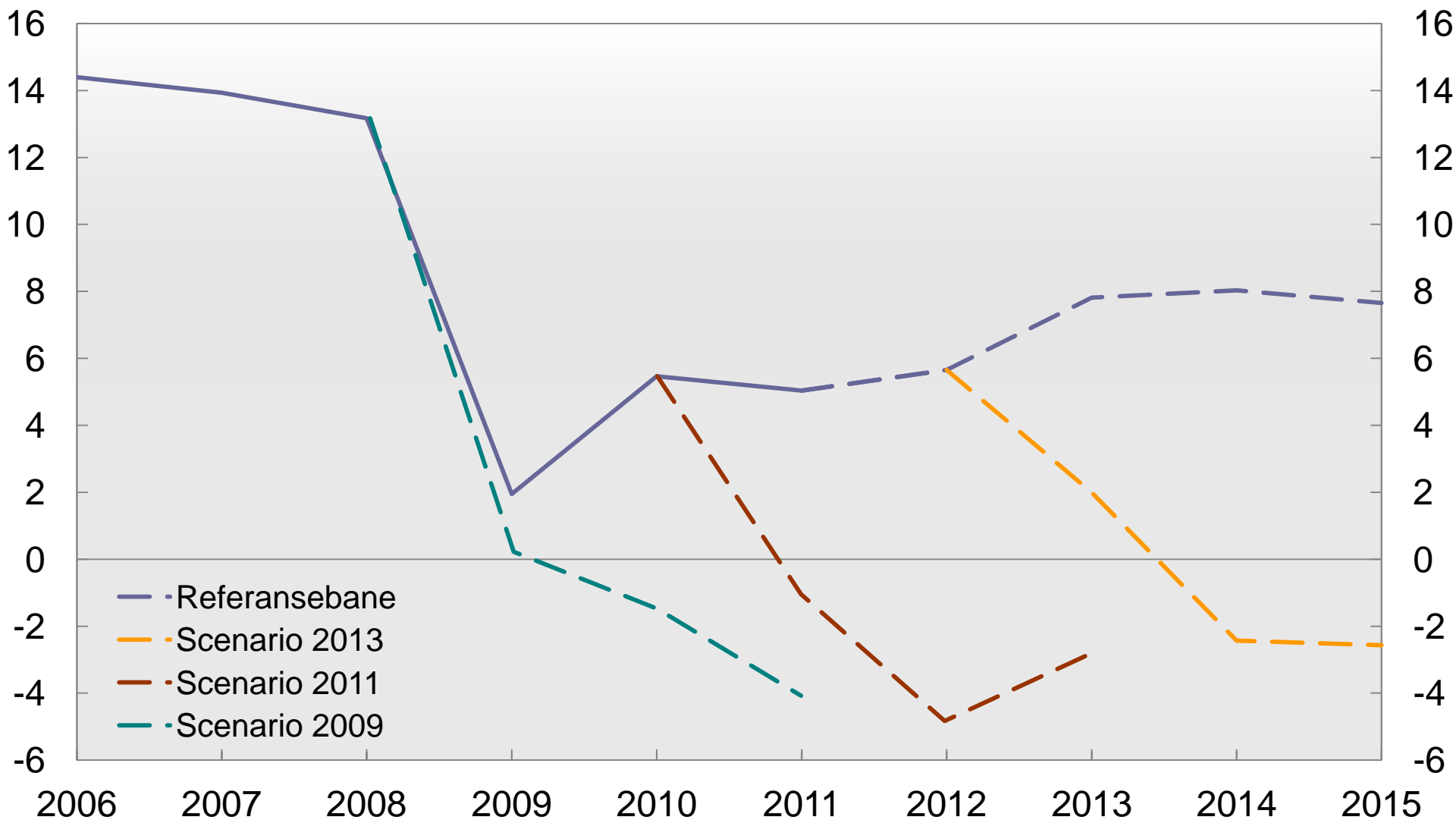

1) DNB Bank, Nordea Bank Norge, Sparebank 1 SR-Bank, Sparebanken Vest, Sparebank 1 SMN og SpareBank 1 Nord-Norge.

2) Fremskrivinger for de neste tre årene.

Kilder: Finanstilsynet og Norges Bank

Figur 2.3 Kredittvekst til foretak (K3) og husholdninger (K2). Årlig vekst.¹⁾
Prosent. Årstall. 2005 – 2015²⁾

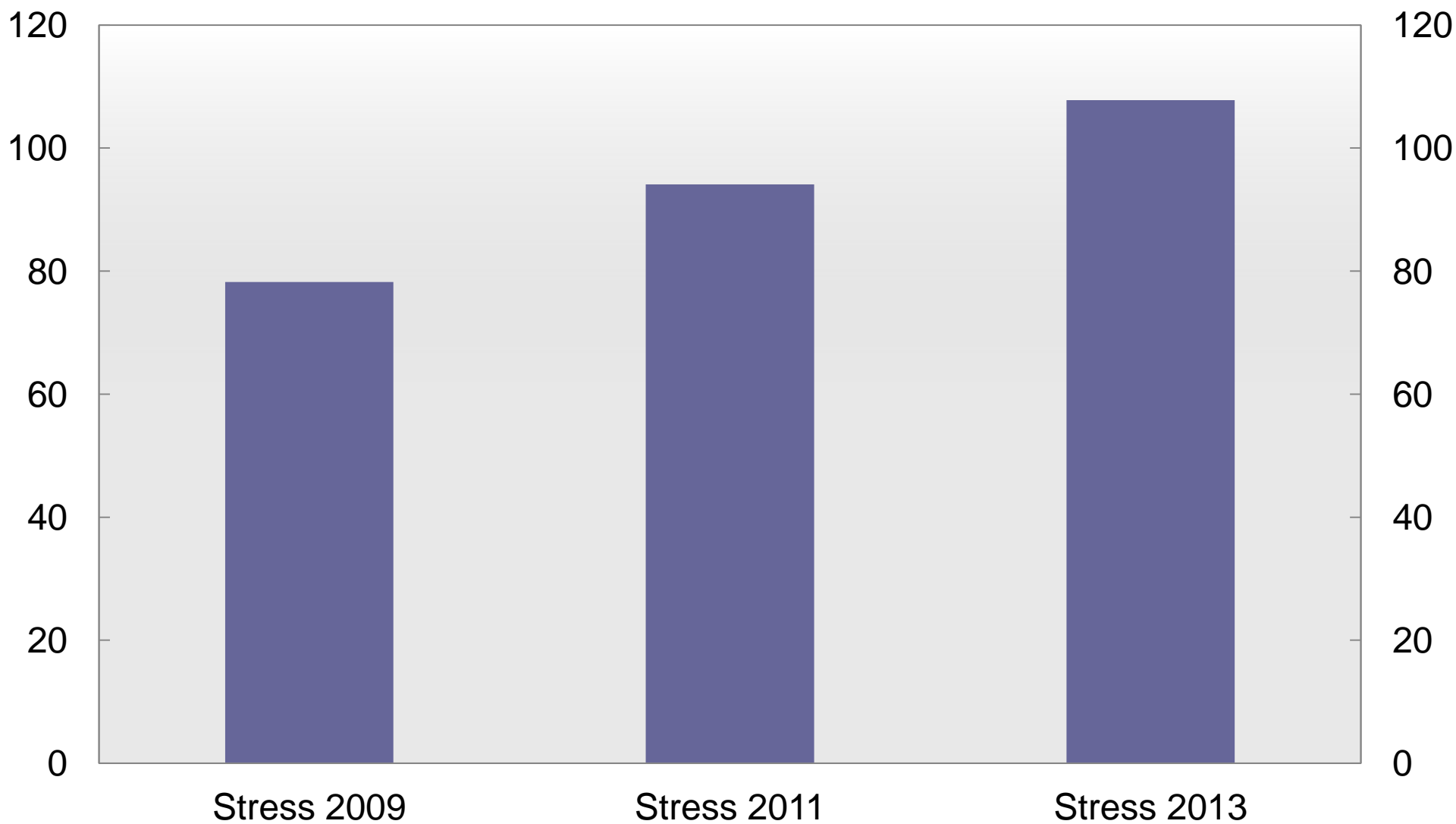

1) Endring i beholdning målt ved utgangen av året.

2) Fremskrivinger for de neste tre årene.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.4 Bankenes¹⁾ tap i stressalternativet for ulike starttidspunkter for fremskrivingene.²⁾ Milliarder kroner

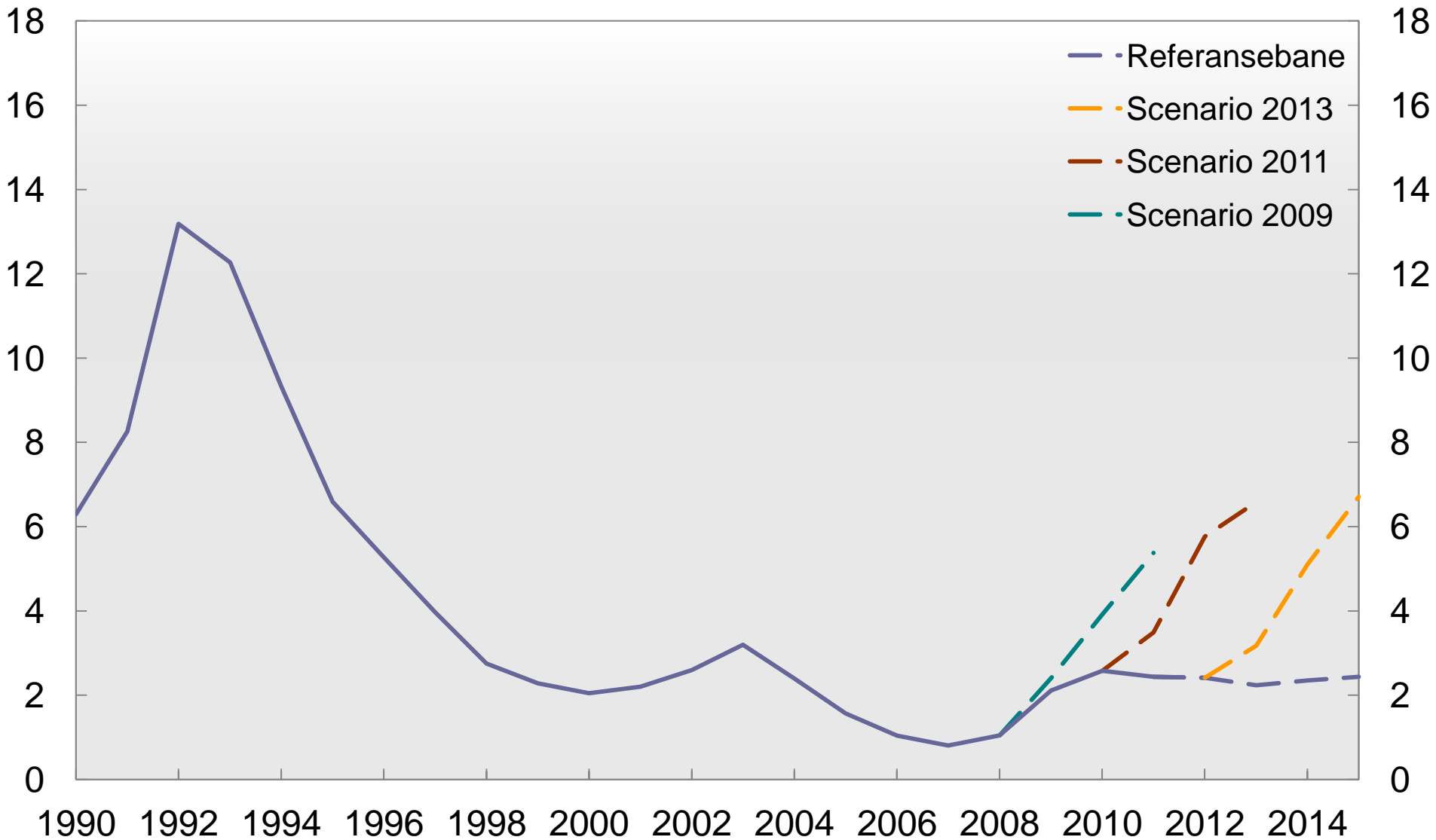

1) DNB Bank, Nordea Bank Norge, Sparebank 1 SR-Bank, Sparebanken Vest, Sparebank 1 SMN og SpareBank 1 Nord-Norge.

2) Fremskrivinger for de neste tre årene.

Kilde: Norges Bank

Figur 2.5 Bankenes¹⁾ problemlån i prosent av brutto utlån til publikum. Prosent. Årstall. 1990 – 2015²⁾

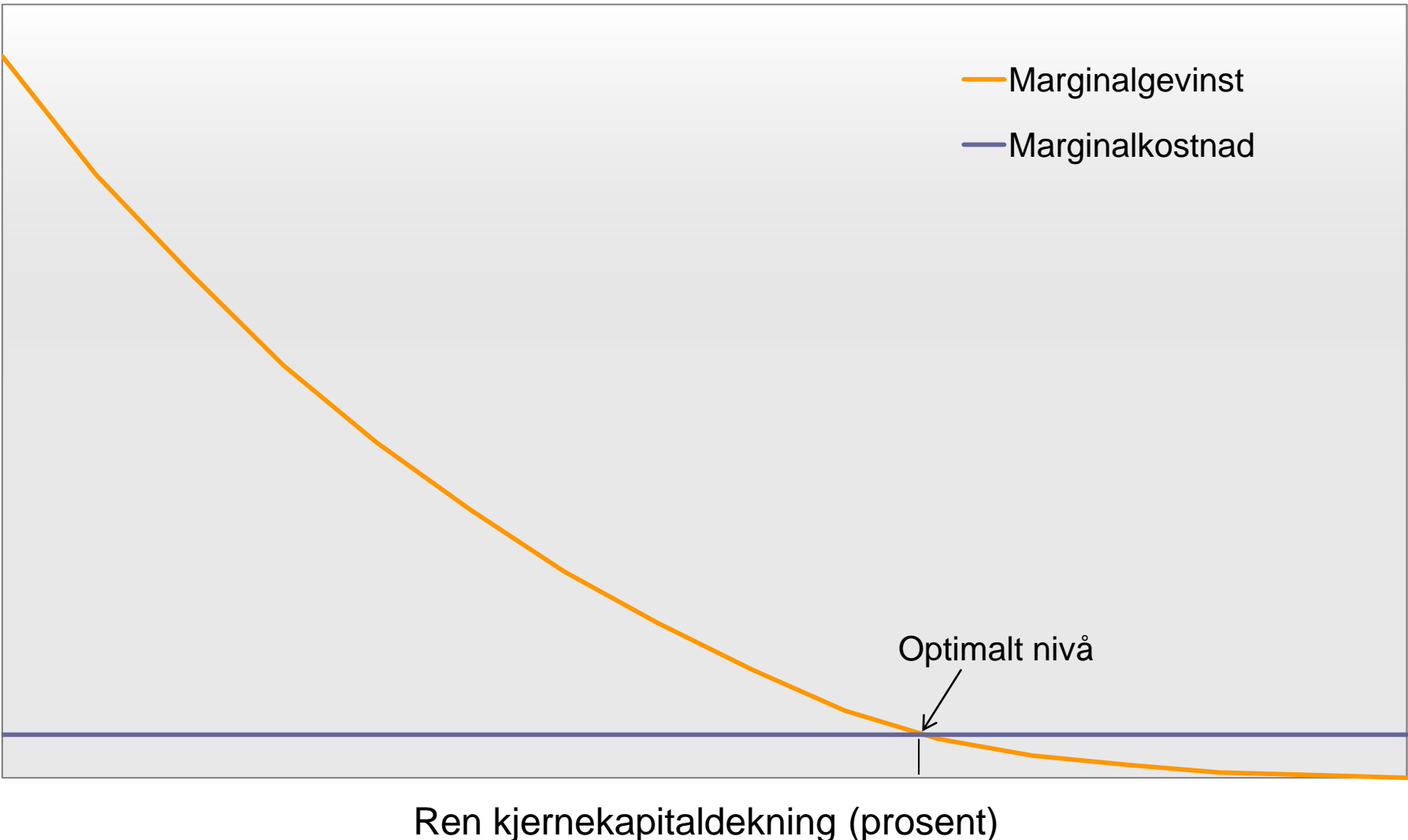

1) Alle banker i Norge.

2) Fremskrivinger for de neste tre årene.

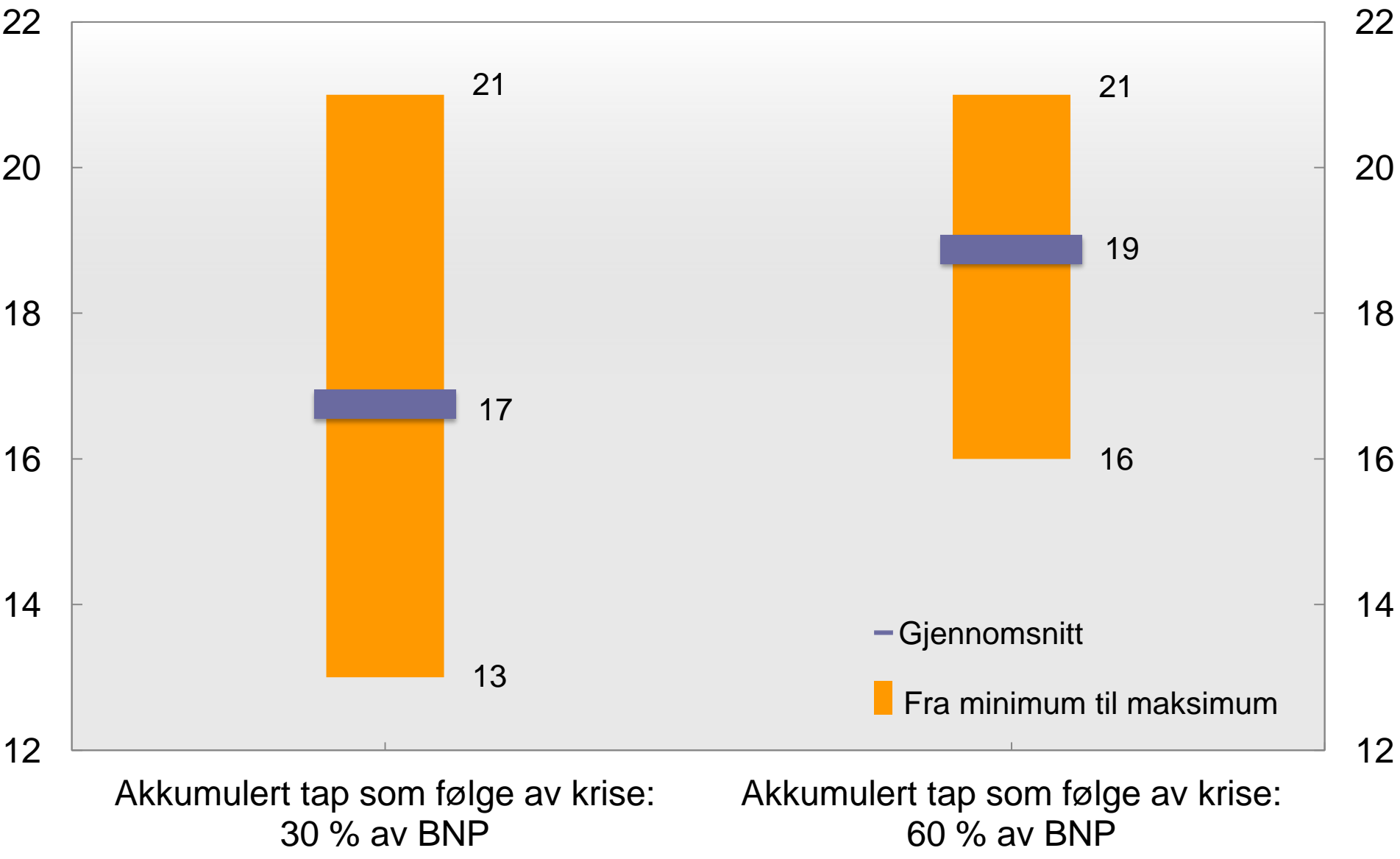
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1 Analytisk rammeverk. Marginalgevinst og marginalkostnad ved å øke kapitaldekningen med ett prosentpoeng fra ulike kapitaldekningsnivå. Prosent av BNP

Kilde: Norges Bank

Figur 2 Spredningsdiagram optimal kapitaldekning for norske banker. Ren kjernekapitaldekning uten gulv. Prosent

Kilde: Norges Bank